

גאולה פרטית וכללית גשמית ורוחנית

סיכום השיעור

גאולה פרטית און גאולה כללית — דער בעש"ט'ס מהלך און א טיפערע אנאליז

א. דער בעש"ט'ס יסוד: גאולה פרטית ברענגט גאולה כללית

דער בעש"ט'ס תורה

דער בעש"ט לערנט אויפן פסוק **"קרבה אל נפשי גאלה"** (תהלים): **שיש תפילה על גלות פרטית של הנפש שלו מגלות היצר הרע, וכשיגאל כל אחד גלות פרטית, אז יתאחדו כללות, וזהו ביאת המשיח.** אזוי שטייט אין תולדות יעקב יוסף, תשואות חן, און אנדערע חסידישע ספרים.

- גאולה פרטית = דער מענטש גייט ארויס פון גלות הנפש, פון די קליפות, פון דעם יצר הרע — ער דינט דעם אייבערשטן

- גאולה כללית = ביאת המשיח — דער אייבערשטער העלפט אונז

אלע חסידישע תורות וועגן יציאת מצרים זענען געבויט אויף דעם יסוד — מ'טייטשט יציאת מצרים אויף **גלות הנפש** און גאולה פרטית.

ב. די קשיא: עס פעלן צוויי קאטעגאריעס

דער פראבלעם

לויטן בעש"ט זענען דא **צוויי** סארטן גאולה (פרטית/כללית), אבער אויב מ'קוקט גענוי, דארפן זיין פיר סארטן. עס זענען דא **צוויי אקסן**:

1. רוחניות vs. גשמיות (נשמה vs. גוף/צרות)

2. פרט vs. כלל (דער יחיד vs. כלל ישראל)

דאס גיט פיר קאמבינאציעס:

| | פרט | כלל |

---|---|---

| **רוחניות** | מיין נשמה איז סטאק אין קליפות | כלל'דיגע רוחניות'דיגע גאולה |

| **גשמיות** | מייןע פערזענלעכע צרות — פרנסה, הצלה | אידן אונטער א פרעמדע רעגירונג |

דער בעש"ט **פארבינדט פרט מיט רוחניות, און כלל מיט גשמיות** — און "סקיפט" ארום פון דריטן צום צווייטן. עס פעלן צוויי שטיקלעך: **פרט-גשמי** און **כלל-רוחני**.

מקורות פאר די פעלנדע קאטעגאריעס

- פרט-גשמי: רש"י אויף "ראה נא בענינו" — "גואל ישראל" אין שמונה עשרה גייט אויף פרטיות'דיגע הצלה, נישט אויף משיח

- כלל-גשמי: נפתלי הורוויץ — גלות מיינט כלל ישראל געפינט זיך אונטער א פרעמדע רעגירונג

ג. צי גשמיות איז א חלק פונעם בעש"ט'ס מהלך?

דיסקוסיע

יא — דער בעש"ט רעדט בפירוש אויך פון גשמיות'דיגע גאולה. נאכדעם וואס עס איז דא א רוחניות'דיגער גילוי, וועט זיין א גשמיות'דיגער גילוי אויך — **וזה תלוי בזה**. אין סידור שטייט מפורש "והמקדש והמזבח" — דאס מיינט נישט קיין "ירושה בלב".

דער **ליובאוויטשער רבי** האט אויסדריקלעך געזאגט אז ווען מ'רעדט פון משיח דארף מען רעדן אז **אידן זאל גיין גוט בגשמיות** — און ער איז געווען בחילוק מיט פריערדיגע חסידים וואס האבן אלעס מפרש געווען בלויז

ברוחניות. אויך ר' אלימלך ווערט דערמאנט אלס איינער וואס האט אפשר אנדערש געהאלטן, אבער **אסאך חסידישע רבי'ס** האלטן אז גאולה מיינט אויך גשמיות. די צדיקים — ווי דער **ראפשיצער רב** — האבן געוויינט אויף צרות ישראל און אויף א ממש'דיגע גאולה, נישט נאר אויף רוחניות'דיגע מדרגות.

דער שפאנונג

ווען חסידישע ספרים (תולדות אהרן, תולדות אברהם יצחק) רעדן וועגן **פרטי** — פארשטייט מען גוט וואס מ'מיינט. אבער ווען זיי רעדן וועגן **כלל** — מיינען זיי טאקע א **גשמיות'דיגע גאולה** (משיח קומט מיט א פערד, וכו'). עס פעלט אפשר א **מיטלדיגע שלב** אין דער הבנה — ווי אזוי דער פרטיות'דיגער רוחניות'דיגער ענין ווערט א כלל'דיגע גשמיות'דיגע מציאות.

ד. וואס מיינט "כבוד שמים" — בפרטיות אדער בכלליות?

די פונדאמענטאלע שאלה

ווען מ'רעדט וועגן **קידוש השם, חילול השם, גילוי אלוקות, משיח, גאולה** — מיינט מען דאס **בפרטיות** (וואס יעדער איינצלנער מענטש שפירט אין זיין הארץ) אדער **בכלליות** (א כלל'דיגע מציאות אין דער וועלט)?

מצד דעם **יחיד** פארשטייט מען: דער מענטש דאוונט בעסער, שפירט דעם אייבערשטן, האט ווייניגער יצר הרע. אבער ווען מ'רעדט וועגן **כלל ישראל** — וואס מיינט דאס אז "כל בשר" וועט זען? ווי קען מען זיך פארשטעלן אז **אסאך מענטשן** וועלן דורכלעבן גילוי אלוקות?

דער בעש"ט'ס שיטה — גלות השכינה

דער בעש"ט האט א גרויסן סעט תורות וועגן **גלות השכינה**. ער טייטשט דעם פסוק **"קרבה אל נפשי גאלה"** — וואס מ'קען פארשטיין אז "נפש דוד" מיינט מידת המלכות (א כלל'דיגער ענין) — אבער **דער בעש"ט זאגט "נפשי" מיינט מיין נשמה** — ער ציט דעם ענין אריין אין דעם פרטיות'דיגן מענטש.

צי "כלל-רוחניות" איז א זאך?

עס ווערט געפרעגט: איז דאס נאר א פרט'דיגע זאך אז יעדער איינער דאוונט בעסער, אדער איז דא אזא זאך ווי א **כלל'דיגע רוחניות'דיגע מדרגה**? תפילה בציבור, ברוב עם הדרת מלך — ווייזט אז ווען אידן קומען צוזאמען איז דא א כלל'דיגע מעלה וואס איז **מער ווי דער סך הכל פון יחידים**. קידוש השם, כבוד שמים — איז דאס נאר א דבר שכלב ביי יעדן יחיד, אדער איז דא א כלל'דיגע רוחניות'דיגע ממשות?

ה. דער תירוץ: פיר בחינות פון גאולה

דער יסוד פון קבלה

על פי קבלה איז דער פתרון **צוצולייגן שלבים און ריבויים אין מציאות**. עס זענען דא באמת פיר **סארט גאולות**, כנגד די ד' **כוסות של גאולה**. דער בעש"ט רעדט נאר אויף צוויי פון זיי, ווייל ער וויל ארויסברענגען א ספעציפישן קשר — דעם חידוש וואס האט אויסגעפעלט פאר זיין דור. אבער כדי צו פארשטיין דעם בעש"ט אליין גוט, דארף מען פארשטיין אלע פיר.

רוחניות און גשמיות — סיי בפרט, סיי בכלל

בחי הפרט: דער פסוק אין קריאת שמע זאגט עס מפורש — **"ואהבת את ה' אלוהיך... ונתתי עשב בשדך"**. רוחניות ברענגט גשמיות, און גשמיות איז א הכנה פאר רוחניות. **שכר ועונש** איז דער יסוד — ריכטיגע דעת און אמונה ברענגט בני חיי ומזוני, און בני חיי ומזוני העלפט צוריק פאר בעסערע עבודת השם. ביידע ריכטונגען ארבעטן צוזאמען.

מתאמן אויף די פשוט'ע זאכן.

לשון הקודש: אין ארץ ישראל קען יעדער ליינען חומש און סידור — דאס איז א גילוי כללות. אין אמעריקע דארף מען קודם איבערטייטשן אויף ענגליש, מען טראכט מיט ענגלישע מושגים — דאס איז אן עיכוב. בעלי תשובה מאכן איז סאך גרינגער אין ארץ ישראל, צום טייל ווייל די שפראך-באריער פאלט אוועק.

ה. דער מבנה פון גאולה — פיר שלבים

דער סדר

1. **גאולה פרטית גשמיות** — דער חיצוני'דיגער חלק פון גאולה נפשו (גאולה ישראל = זיין גוף). ווען א מענטש האט פרנסה, איז ער פריי פאר עבודת ה'.

2. **גאולה פרטית רוחנית** — דער ניצוץ השכינה אין דעם מענטש. ווען ער הערט אויף צו זיין תקוע אין זיינע דברים המפריעים (יצר הרע), איז דאס א גילוי הניצוץ השכינה.

3. **גאולה כללית גשמיות** — ווען דער כלל ישראל האט נישט קיין עול מלכות, קענען זיי בעסער דינען דעם אייבערשטן.

4. **גאולה כללית רוחנית** — די כללות השכינה וואס איז שורה בכלל ישראל און בכלל העולם — דאס איז דער אמת'דיגער ציל.

דער בעש"ט איז **מדלג** דעם שלב פון גשמיות'דיגע כללות'דיגע גאולה, אבער ס'איז פשוט אז ער עקזיסטירט — עס איז א שרר ועונש מערכת: גאולה פרטית רוחנית קאָרעספּאָנדירט מיט גאולה פרטית גשמיות, און גאולה כללית רוחנית קאָרעספּאָנדירט מיט גאולה כללית גשמיות.

דער דריטער שלב — ווי פרט ווערט כלל

ווען גענוג פרט'דיגע הצלחות קומען צוזאמען — אסאך אידן האבן פרנסה, מען קען בויען א לאנד, א שטאט — קומט דערפון א **גאולה רוחנית כללות**. דאס איז א גרעסערע זאך ווי דער סך הכל פון אלע יחידים.

ט. דער פשוט'ער איד און משיח — וואס מיינט מען?

דער בעש"ט'ס כוונה

ווען דער בעש"ט האט גערעדט מיט א פשוט'ן גלות-איד וועגן משיח — האט ער באמת געמיינט **התדבקות בקדושה, הכרת השם**. א רוב מענטשן, אפילו פשוט'ע מענטשן, ווען זיי זאגן "משיח זאל קומען" — מיינען זיי עפעס רוחני'ס, כבוד שמים, א חידוש רוחני. זיי פארשטייען אז מ'רעדט פון עפעס הייליגס, אפילו אויב זיי קענען עס נישט פונקטליך מסביר זיין.

דאס איז אין קאנטראסט צום **אדם מגושם** וואס דארף נאר גשמיות'דיגע גאולה — פרנסה, קיין שטערונגען פון גוים, אזא"וו.

י. תיקון הפרט קודם לתיקון הכלל — דער בעש"ט'ס סדר

דער בעש"ט'ס שיטה

דער בעש"ט זאגט אז מ'דארף קודם **מקדים זיין תיקון נפשו לתיקון הכלל**. א מענטש וואס רעדט נאר פון די כלל אבער שטעלט זיך נישט מיט זיך — הייבט ער זיך גארנישט אן. דאס איז אין קאנטראסט צו דער מזרח'סטישער שיטה וואס האלט מ'דארף קודם רעדן פון תיקון הכלל.

אבער תיקון הכלל מאכט גרעסער תיקון הפרט

העלאת השכינה (תיקון הכלל) איז אסאך א **גרעסערע מדריגה** ווי תיקון נפשו. תיקון נפשו איז א **תנאי** — מ'דארף אנהייבן דערפון. אבער נאכדעם איז דא א תיקון הכלל, און **די תיקון הכלל מאכט גרעסער די תיקון הפרט אויכעט**. ווען ס'איז דא חירות באופן כללי, גייט אלעס זיין מער ריעל, מער לעבעדיג.

בחיי הכלל: דאס זעלבע פרינציפ, נאר אויף א **העכערע מדרגה**. א כלל איז א מדרגה עליונה על הפרט. א פשוט'ער מענטש זארגט פאר זיך — זיין פרנסה, זיינע קינדער. א **צדיק, א רבי**, זארגט פאר דער כלל — ער מאכט זיכער אז דער עולם האט פרנסה, ער איז מתפלל אויף זיי, ער איז מעורר תשובה. דאס איז **עבודת הכלל** — סיי גשמית (פרנסה פאר אנדערע) סיי רוחנית (תפילה, תשובה).

כלליות אלס ביטול און מער אלוקות

עבודת הכלל איז א סארט **ביטול** — מ'טראכט נישט פון זיך, מ'פארשטייט אז עס איז דא א גרעסערער פלאן. ווי דער **תניא** זאגט וועגן תפילה בציבור — צען אידן ברענגען צען נשמות, צען חלקי אלוקות, מער געטליכקייט אין דעם צימער. דאס פילט מען **באופן מקיף**.

דער שפת אמת וועגן צדקה

דער **שפת אמת** רעדט אז ביי **צדקה** איז דא א טיפערע דביקות — נישט דביקות דורך פנימיות'דיגע כוונה, נאר **בבחינת מקיף**. מ'טוט פאר דער כלל, און דאס אליין איז א דביקות אויף א העכערן אופן. צדקה און העלפן א צווייטן איד (בגשמיות און ברוחניות) איז **אסאך העכער אין מדריגה** ווי וואס מען קען דערגרייכן אין התבודדות. דער געפיל איז אנדערש — נישט דער פנימיות'דיגער געפיל פון אינדיווידועלע עבודה, נאר א מער כללות'דיגער, מקיף'דיגער געפיל.

ו. חירות פרטית vs. חירות כללית

צוויי לעוועלס פון חירות

- **חירות פרטית:** א מענטש האט פרנסה, איז ער נישט משועבד צו נאכלויפן געלט — ער האט מער פנאי, ישוב הדעת, און חדוה פאר עבודת ה'.

- **חירות כללית:** ווען אידן אלס כלל האבן עצמאות, פיזישע זעלבסטשטענדיגקייט, חירות פון שעבוד מלכיות — איז דאס די זעלבע זאך אויף א גרעסערן פארנעם.

די גמרא ברענגט **עול דרך ארץ** און **עול שעבוד מלכיות** אלס צוויי לעוועלס פון דער זעלבער זאך.

דער כלל: ווי מער כללות'דיג, אלץ אנדערש פילט זיך דער געפיל

ווען איינער איז זיך מתגבר אויף א יצר הרע — פילט ער עס שטארק פנימיות'דיג. ווען ער ווערט מסודר אין פרנסה — העלפט עס אויך אין עבודת ה', אבער ער **פילט עס נישט אויף דעם זעלבן אופן**. און ווען ס'איז דא א כלל'דיגע גאולה פון שעבוד מלכיות — פילט זיך דאס נאך מער כללות'דיג: מער בטחון, מער ישוב הדעת, מער אומץ, אבער אויך אן אנדערן, ברייטערן אופן.

בטחון — א לאזע, נישט דער עיקר

ר' נחמן האט געזאגט: אלע ארבעט וואס מען טוט אויף בטחון, זאל מען מקצר זיין און ליבער האבן פרנסה. **בטחון איז אן עצה ווען מען האט נישט** — אבער דער אידעאל איז צו האבן חירות פון עול דרך ארץ ממש.

ז. ארץ ישראל אלס ביישפיל פון גילוי כללות

דער חילוק צווישן ארץ ישראל און חוץ לארץ

- **אין ארץ ישראל** ווייסט יעדער אז ס'איז פסח — אפילו חילונים, אפילו אויף די אויטאבוסן שטייט "חג שמח". דאס איז א **גילוי כללות** — מלכותו איז פשוט ניכר אין דער סביבה.

- **אין אמעריקע** דארף א מענטש זיך מתגבר זיין אויף די טבע כדי צו דערפילן אז ס'איז פסח — ער גייט אין ארבעט, אלעס ארום אים איז חמץ, ס'איז סתם דינסטאג.

דער נפקא מינה

אין ארץ ישראל **הייבט זיך דער עובד ה' אן פון א העכערן שלאף**. זיין התאמצות איז שוין אויף טיפערע מדריגות. אין חוץ לארץ מוז ער זיך

יא. העלאת השכינה הכללית — דער גרעסערער ציל

נישט גענוג ווערטער — מ'דארף הבנה

ס'איז נישט גענוג צו זאגן ווערטער "בשם השם" — **קיינמאל העלפט נישט צו זאגן ווערטער אליין**. ס'דארף זיין א הבנה אין דעם. ווען מ'איז זיך מתקבץ בשם השם מיט אמת'דיגער הבנה, דעמאלט קומט נצחון, ישוב, מנוחה — אבער **דאס איז נישט די מטרה**. די מטרה איז אז דאס זאל ברענגען די **נעקסטע גרעסערע הכרת השם**.

קריטיק אויף חיצוניות'דיגע גילויים

מ'זאגט פסוקים אין טעלעוויזיע, אדער מ'רעדט פון נסים מיט מיסילס — דאס איז א **זייער קליינע לעוועל**. דאס וואס דער אייבערשטער דארף אונז ראטעווען פון מיסילס איז א **גרויסער צמצום** — דער אייבערשטער האט אסאך בעסערע זאכן וואס צו טון ווי אונז אויסצולערנען צו זיין אן עובד השם. די אמת'דיגע גילוי אלקות איז צו פארשטיין אז דער אייבערשטער מאכט **אלע ביימער**, די גאנצע וועלט.

דער משל פון לערנען שפראך

ווי איינער וואס קען שוין עברי דארף זיך נישט מיטשענען אויף דעם פשוט'ן טייטש — ער הייבט אן זיך מיטשענען אויף דער **משמעות**, וואס מיינט עס טאקע. אזוי אויך: ווען די פשוט'ע שלבים פון גאולה (זיכערהייט, פרנסה) ווערן פשוט, קען מען זיך אנהייבן מיטשענען אויף **העכערע מדרגות**.

יב. מסקנא: תיקון רוחני כללי און משיח

דער הויפט חידוש

דער בעש"ט רעדט אליין נישט בפירוש וועגן א "תיקון רוחני כללי" — אבער עס מוז אזוי זיין, ווייל ווען דער בעש"ט רעדט וועגן **משיח**, זאגט ער גלייך אז משיח איז א **דבר רוחני**. ער מיינט נישט בלויז צוריקקערן

תמלול מלא

גאולה פרטית און גאולה כללית — א קשיא אויפן בעש"ט'ס מהלך

דער בעש"ט'ס תורה וועגן גאולה פרטית און כללית

מגיד שיעור: רבותי, איך האב דא א גרויסע קשיא. איך ווייס נישט די תירוץ. איך ווייס נישט צו איך בין דער וואס ווייסט נישט די תירוץ, אדער די קשיא איז אן עכטע קשיא, אדער עפעס פעלט מיר עפעס הבנה.

ס'איז דא — דער בעל שם טוב האט געקומען מיט א תורה, און ער זאגט אז ס'איז דא גאולה פרטית און גאולה כללית. אזוי שטייט די לשון אין די אלע חסידישע ספרים, די תולדות און אנדערע חסידישע ספרים.

קהל: איך זע דיך נישט אוועקגעגאנגען?

מגיד שיעור: אה... אויב דו הערסט דאס גוט.

סא ער זאגט אז ס'איז דא א גאולה פרטית. גאולה פרטית מיינט מ'דארף דינען דעם אייבערשטן, און גאולה כללית מיינט אז דער אייבערשטער דארף אונז העלפן. אזוי מיינ איך. און אויף דעם איז געבויט אלע תורות בעצם, אלע חסידישע תורות וועגן יציאת מצרים און אזוי ווייטער, איז געבויט אויף צו מפרש זיין וואו אזוי מ'איז מפרש אין יציאת מצרים דעם געדאנק אז ס'איז אויף די גלות הנפש, גאולה פרטית, אזעלכע סארט תורות.

די קשיא: פארוואס נישט פיר סארטן גאולות?

יעצט, איך האב געכאפט אז איך האב דא א פשוטע חוסר הבנה, עפעס פארשטיי איך נישט דא. איך קען דיר אפילו שיקן א פיקטשער וואס ער האט געמאכט צו ווייזן די חוסר הבנה וואס איך האב. וואו איז עס? איך האב געמאכט א פיקטשער... איך קען דיר שיקן די פיקטשער... קוק, ס'קומט מיר אויס אז ס'דארף זיין פיר סארטן גאולות, נישט צוויי סארטן. און ס'זעט אויס אז די אלע תורות פון בעל שם טוב סקיפן ארום פון די דריטע צו די צווייטע.

פרטיות'דיגע זאכן, נאר א **גילוי רוחניות כללית** — א כלל'דיגער תיקון פון דער וועלט.

ווען דער בעש"ט רעדט אז גאולה פרטית ברענגט גאולה כללית, מיינט ער **ביידע** אויף א רוחניות'דיגן אופן — דביקות בקדושה. ס'איז נישט אזוי אז איינס איז גשמיות און איינס איז רוחניות. די גאולה כללית מיינט א **דבר רוחני כללי**, נישט סתם אז אסאך מענטשן זאלן דאווענען.

דער כח פון קיבוץ — א משל פון דער פראקטיק

וואס איז די מעלה פון גיין צו א צדיק'ס בית המדרש? ביי זיך אינדערהיים פילט זיך עבודת השם **מאדנע** — עס "חורק'ט", עס קומט נישט אריין. אבער **דארט**, אין בית המדרש, צווישן א גרופע אידן, זעט עבודת השם אויס ווי א **נארמאלע זאך**. דאס איז דער כח פון א קיבוץ — ווען מ'נעמט צוזאם אידן און מ'מאכט א "פתחא בירא", העלפט עס פאר עבודת השם.

משיח — ווען "נארמאל" וועט זיך איבערדרייען

אין דער הוה אמינא מיינט מען אז א חסיד'ישער איד איז א סארט "משוגענער" — איינער וואס גייט קאפ אין וואנט, וואס קעמפט מיט זיינע מדות, וואס לעבט אנדערש פון דער וועלט. **ניין** — ווען משיח וועט קומען, וועלן דוקא די חסיד'ישע אידן זיין די **נארמאלע**. זייער גאנצע "כל העולם כולו בעבורי נברא" — זייער קאלטקייט צו דער וועלט און זייער לעבן מיט'ן אייבערשטן — וועט זיך ארויסווייזן אלס **מתאים למציאות**.

דעמאלטס וועלן זיי זאגן: "**איך בין א נארמאלער מענטש. איך ווייס אז איך האב א באשעפער. אויסער דעם איז נישט קיין נארמאלער מענטש**". די אטעאיסטן וועלן דעמאלטס זיין די "משוגעים".

דאס איז דער אמת'ער תיקון — נישט אז מ'וועט ערשט דעמאלטס אנהייבן זען, נאר אז **יעדער** וועט זען וואס די חסידים האבן שוין אלץ געזען, און עס וועט זיין **פורים** — א צייט פון פרייד ווייל זייער גאנצע מעלה פעלט נישט אויס, פארקערט, זי ווערט באשטעטיגט.

רוחניות און גשמיות

ס'איז דא איין זאך וואס מ'קען זאגן, וואס הייסט גאולה. ס'איז דא רוחניות און גשמיות, קען מען עס רופן, רייט? דעת און נפש, וויאזוי מ'וויל רופן, יא? ס'איז דא די נשמה און די גוף. ס'איז דא דאס אז די נשמה איז סטאק אין די קליפות, אדער אפילו דאס קען מען אפשר זאגן אין צוויי וועגן. מ'קען זאגן אויף די ליטווישע וועג, אז מ'טוט עבירות. מ'קען זאגן מער אזוי על פי קבלה, אז די נשמה איז סטאק אין די קליפות. איך ווייס אז ס'איז די זעלבע זאך. ס'קען זיין אז ער קען טון מצוות אין די קליפות. ניין, טאקע, ס'איז די זעלבע זאך. דאס איז איין זאך.

חוצ פון דעם איז דא בעיות גשמיות, ס'איז דא פראבלעמען, ס'איז דא צרות וכדומה. דאס זענען די צוויי זאכן וואס זענען דא, וואס הייסט גשמיות און רוחניות, אדער רוחני וגשמי רופט ער עס.

פרט און כלל

חוצ פון דעם איז דא א פרט און א כלל. פרט מיינט מיר, יצחק, יענקל וכו', און כלל טייטשט כלל ישראל, איך ווייס, די גרופע אידן, אפשר די גאנצע וועלט, איך ווייס. דאס איז די טייטש כלל.

דער בעל שם טוב, ווען ער זאגט כלל מיינט ער צו זאגן גשמיות, און ווען ער זאגט פרט מיינט ער צו זאגן רוחניות. און ער כאפט, ער רעדט בכלל נישט אז ס'פעלט נאך צוויי שטיקלעך.

די פעלנדיגע קאטעגאריעס

יא, ס'פעלט דאך די גאולה כללות רוחניות. די אידן קענען ארויסגיין פון מצרים בגשמיות, זיי קענען גיין זיין ציונים און זיין נאך אלץ א גאולה גשמיות, נישט קיין גאולה רוחניות.

מ'פרעגט זיך די שאלות, און גאר דאס איז די מעלה אז מ'צופרייט זיך מיט צוויי אנדערע פארהאלטן.

קהל: יא, יא, איך פארשטיי, איך פארשטיי, אבער איך... איך דאס פארשטיי איך. נאכאמאל, ס'איז אויך דא דער בעל שם טוב איז נישט מקפיד אז ס'איז דא ביידע, יא? ער זאגט דאך מ'דארף האבן ביידע. אבער... אבער איך פיל...

מגיד שיעור: נאך א מאל, איך האב א חלק? ניין, ניין, איך... דו וואס? אבער איך האב שוין געזאגט, איך בין ריכטיג.

קהל: ניין, ווען ער רעדט, ער רעדט בפירוש אויך פון גשמיות, און ער זאגט אז נאכדעם וואס ס'איז דא א גילוי גשמי, רוחניות וועט זיין א גילוי גשמי אויך. וזה תלוי בזה. איך בין מסכים... עס קען זיין אז עס איז נישט די מטרע, אבער עס איז זיכער... דאך עס זאגט ווען ער זאגט רוחניות און גשמי, מיינט עס כפשוטה. רוחניות מיינט אזוי ווי דו זאגסט, און גשמיות מיינט גשמיות.

מגיד שיעור: ניין, א פניגלא איז אויך די א מצווה צו דאווענען בעסער. יא! איך בין עפעס... דאס איז די ווייגער, דאס זאגט א הרב ערלינג, איך פיל אז די דאזיגע יאר איז ווייטער... ניין, לאמיר זיין קלאר, לאמיר פארשטיין, איך פרעג א שאלה פון הרב ערלינגער, בסדר?

צי איז דער בעש"ט'ס חידוש ממש א חידוש?

ס'איז דא אז ווען מ'רעדט, לאמיר רעדן, ווייסט וואס? ווייל די נקודה פארשטיי איך דאך, איך בין נישט מחולק מיט דעם, דאס הייסט איך בין מסכים אז ס'איז דא אזא חידוש. איך ווייס נישט צו ס'איז ממש א חידוש פון בעל שם טוב, ס'איז אויך על פי נגלה אן ענין צו דאווענען בעסער, און ס'איז זיכער אויך על פי נגלה אז משיח קען העלפן דאס. איך ווייס נישט צו ס'איז ממש אזא חידוש. די ליובאוויטשער האבן ליב אלעמאל צו זאגן אז ס'איז א חידוש, זיי האבן זייער נוסח. אבער לאמיר פארשטיין אבער עפעס אנדערש.

איך פארשטיי נישט פארוואס איך האב עס געדריקט. לאמיר פארשטיין אבער עפעס אנדערש. איך גיי מאכן די הקלטה ווייל איך וויל נישט פארגעסן.

קשיא: איז דא אזא זאך ווי כלל-רוחניות?

לאמיר פארשטיין אבער עפעס אנדערש. ס'איז דא אזא זאך א כלל וואס פארשטייט בעסער דעם אייבערשטן אדער וואס קען בעסער דאווענען, אדער ס'איז נאר דא אזא זאך א פרט וואס קען בעסער דאווענען?

יא? ס'איז דא אזא זאך תפילה בציבור? תפילה בציבור איז דאך לכאורה נישט קיין סתירה צו דעם. און דאס אז מ'נעמט צוזאם אידן, ס'איז דא ברוב עם הדרת מלך, איך ווייס, די אלע סארט זאכן, דאס איז וואס? רוחניות?

קהל: ס'איז תכונות. אז איך בין אין א געוויסע ווייטקייט פונעם אייבערשטן, און דו ביסט אין א געוויסע ווייטקייט פונעם אייבערשטן, און דו ביסט אין א געוויסע ווייטקייט פונעם אייבערשטן, און דו ביסט אין א געוויסע ווייטקייט. און קומען מיר זיך אריין, און קומען מיר זיך אריין, מ'האט שוין גערעדט פריער, אבער בסדר, יעצט וועלן מיר רעדן אויף עפעס אנדערש אריין.

מגיד שיעור: יא, יא, ניין, לאמיר פארשטיין, לאמיר אמתדיג פארשטיין. איך וויל אמתדיג טראכטן, ווייל דא, איך מיינ אז דא פעלט מיר עפעס. דאס הייסט, בסדר, מ'רעדט זיך אריין אין די מצב פונעם אייבערשטן, מ'האט נישט קיין מנין, מ'האט נישט קיין דאס, מ'האט נישט קיין כוונה, וואס זאל נאר זיין.

די אלע זאכן זענען ממש נאר א מענטש בפרטיות איז עס נוגע? ס'איז נישט דא אזא זאך אז איך מיינ, משל, לאמיר זאגן א משל. מ'זאגט אז מ'איז מתפלל אויף כבוד שמים. יא, ישראל מוז קרן, קרן התורה, קרן ישראל, קרן שמים, איך ווייס. דאס מיינט, און אדער מען זאגט אז משיח וועט קומען וועט זיין א קידוש השם, אדער ס'איז א קידוש השם אז דער אייבערשטער העלפט די אידן.

די קידוש השם איז נאר א דבר שכלב, נאר אז יעדער איינער עקסטער ביי זיך אין הארץ וועט האבן בעסערע כוונות ביי שמע ישראל.

און מצד שני, א איד קען האבן א גאולה פרטית בגשמיות. דאס הייסט, אז ער האט, אזוי ווי רש"י זאגט "ראה נא בענינו". רש"י זאגט, "גואל ישראל" זאגט מען נישט אויף גאולה כללית, אויף משיחל קומען. ס'מיינט צו זאגן, מ'זאל ניצול ווערן פון די גוי וואס פייניגט אונז היינט, אדער וואסעווער פראבלעם וואס איז דא היינט קען זיין.

סא, דאס זענען צוויי אנדערע זאכן. און וואס איז פשט אז ביי אים איז נאר דא צוויי? ס'איז א גוטע קשיא? אדער ס'איז א פניק קשיא?

קהל: ווען מ'רעדט נישט, ווייל מ'לערנט גענוג בעל שם טוב, איז דאס שווער.

מגיד שיעור: ניין, איך האב פשוט געקוקט, איך האב פרובירט צו זאגן וואס ער זאגט, און איך האב געזען אז עפעס פעלט מיר. אדער דארף מען אליינס משלים זיין די אלע פרטים און מסביר זיין די מהלך, אדער איז דא עפעס א טיפערע זאך אז ס'איז נישט אזוי. איך דארף וויסן.

דער יסוד: פרט איז רוחני, כלל איז גשמי

קהל: אבער ערשט איז דאך א וויכטיגע יסוד דאס וואס דו זאגסט, אז פרט איז רוחני און כלל איז גשמי.

מגיד שיעור: אזוי, אזוי, אלעמאל ווען דער בעל שם טוב רעדט, רעדט ער אויף די הנהגה. איך קען דיר ווייזן, לאמיר דיר ווייזן די בעסטע לשון וואס שטייט בפירוש אזוי.

מקור: תשואות חן

איז למשל דא, למשל, למשל, קוק, קוק די תשואות חן, איך האב געברענגט א צעטל? די תשואות חן שטייט אין די ענד, וואס איז די בעל שם טוב על התורה, די אלע זאכן. דער תשואות חן זאגט אזוי, דאס איז זיין לשון, ער ברענגט נאך דעם בעל שם טוב. איך האב עס געברענגט דא? איך ליינען עס נישט פון די שיינע סטייל דאס.

יא, דא שטייט אין די צווייטע פעידזש, **אמר הבעל שם טוב בענין הכתוב "קרבה אל נפשי גאלה"**, דאס איז מער ווייניגער אז דער תשואות חן האט געלערנט ביי דעם בעל שם טוב, יא? **שיש תפילה על גלות פרטית של הנפש שלו מגלות היצר הרע, וכשיגאל כל אחד גלות פרטית, אז יתאחדו כללות, וזהו ביאת המשיח.**

דיסקוסיע: גשמיות און רוחניות ביים בעש"ט

קהל: ניין, איך וויל דיר זאגן פון א צווייטע זייט. יא. מיר רעדן דאך פון פשוטע רוחניות, זיי זענען א גאולה פאר די רוחניות פון גאנץ כלל ישראל. און וואס האט דאס מיט משיח? וואס האט דאס איינגעלייגט?

מגיד שיעור: א פשט איז, לויטן בעל שם טוב הקדוש איז, לויט ווי איך האב ארויסגענומען, איך קען זען שטייט עס קלאר, איז גלות, פשט איז, ברענגט ער, וואס האט דער אנדערער גערעדט אסאך וועגן דעם, דער נפתלי הורוויץ, יא? וואס רעדט ער?

לויט ווי איך האב ארויסגענומען, איז גלות מיינט אז כלל ישראל געפינט זיך אונטער א צווייטע רעגירונג, אונטער איראן צו אונטער באב דאול פון ניו יארק. איך שפיר שוין מיר געפינען זיך אונטער א גוי. גאולה מיינט אז מיר געפינען זיך נישט אונטער א גוי. לאמיר זאגן אזוי, די שייכות פון דעם, אז דו פילסט די באנק איז א גלות, און אז די באנק איז אנגעפילט איז א גאולה.

קהל: ניין, אבער יעצט האסטו שוין אריינגעמישט די כללי, די פרטי גשמי וואס איך רוף, יא? די באנק איז א בעיה פרטית, אז די אידן זענען אונטער א גוי איז א בעיה כללית, צוויי אנדערע סארט בעיות.

מגיד שיעור: דאס איז אין גשמיותדיג.

קהל: יא, אבער איך קען פארשטיין אז ס'איז ביידע די זעלבע סארט בעיה.

מגיד שיעור: מבחינת אז ביידע זענען אין גשמיות איז עס די זעלבע סארט בעיה. אבער מבחינת... מבחינת... דער בעל שם טוב הקדוש איז דאך א חידוש, אז גאר דאס איז די מעלה אז מ'קען נישט צו זיכער ביים דאווענען, נאר איז די מעלה אז מ'שפירט דאס נישט, און גאר דאס איז די מעלה אז

דיסקוסיע: די קשיא פון פרטיות און כלליות אין גאולה

דער עיקר קושיא: ווי פארשטייט מען כבוד שמים און גילוי אלוקות?

איך וויל דיר זאגן וואס מיינט פראבלעם איז. דאס זאג איך מיין פראבלעם מיט דעם גאנצן. ווען איך הער דאס דא אליין ביי יעדן מענטש בפרטיות, איז מיר זייער שווער צו מגדיר זיין דעם קידוש השם וחילול השם, אזוי ווי עס איז. ווייל ווען מ'זעט עס מצד די וועלט, יא, איז מיר זייער שווער צו מאכן א סדר וואס דא גייט פאסירן.

דאס הייסט, יפה מאד, דאס הייסט, דו פרעגסט אייגנטליך מיין פראבלעם וואס איך האב דא. דאס הייסט, מ'זאגט משיח וועט קומען, דעמאלטס וועט זיין כבוד שמים, "וראו כל בשר", איך ווייס וואס. וואס מיינט דאס? ס'מיינט אז איך וועל קענען דאווענען בעסער, איך וועל נישט האבן קיין יצר הרע? דאס פארשטייט מען. אדער אלע מענטשן וועלן נישט האבן קיין יצר הרע? בסדר, ס'איז נאך אלץ נאר א סך פרטים.

דער חילוק צווישן יחיד און כלל

ס'זעט אויס, געווענליך ווען מען רעדט זעט מען אויס — און אפילו פשוט פשט — ס'איז דא א זאך כבוד שמים, ס'איז דא א ציבור, ס'איז דא א הדרת מלך, ס'איז דא א זאך כלל ישראל. איך מיינ, דער אייבערשטער איז נישט נאר בוחר געווען ביחידים, אפשר אפילו נאר בעיקר נישט ביחידים. יא, דער אייבערשטער איז דאך בוחר געווען אין כלל. אין יציאת מצרים, איך מיינ, די אפילו גאולה וואס משיח, וואסעווער מ'רעדט, איז דאך אויך אויפ'ן כלל, אפשר בעיקר אויפ'ן כלל, אבער זיכער אויך אויפ'ן כלל.

און וואס מיינט דאס בכלל אז יעדער איינער וועט פילן תפילה איז גילוי אלוקות? וואס מיינט דאס? ס'איז נישט דא אזא זאך. מ'קען זאגן אז אלע מענטשן, דאס הייסט, יעדער איינער האט דאך זיין יצר הרע אין זיין הארץ, און מצד המעשים, מצד הדרת מלך, מצד המעשים איז ער דאך בסדר. ס'איז נישט קיין שום סתירה.

קהל: פארוואס? דו ביסט אזא פרימיטיווער מענטש, דו ווערסט נישט נתפעל פון אסאך מענטשן?

ס'איז נישט נוגע צו מיין גוף. ס'איז נישט נוגע. ס'איז נישט נוגע צו מיין גוף.

די שווערדיקייט פון הרגש בגאולה

איך וויל דיר נאר זאגן, ער רעדט דאך פון א הייליגקייט, יא? נו, איך קען פארשטיין אז יעדער וועט נישט פולצלינג, ער וועט נישט שפירן גאנץ צייט דעם אייבערשטן. אבער ער רעדט דאך פון א זאך, ס'איז דאך כאילו...

קהל: יא, אבער מצד הרגש איז דאס א חידוש.

אבער כאילו, וואס מיינט דאס צו זאגן? לאמיר זאגן אז די ווייטקייט פון אייבערשטן מיינט אז ער האט נישט קיין תאוות, אז ער האט נישט קיין אנגעצויגנקייט, אז ער האט נישט קיין... דאס מיינט דאך די ווייטקייט פון אייבערשטן. יעצט, וואס מיינט דאס אז כאילו, וואס פארשטיי איך אז די עבירה איז א ווינטש אזוי? איך פארשטיי אז די עבירה איז מגושם, זיגט מיר ווייט. יא, כאילו, איך בין ווייטער צו וואס איך שפיר ווייט. אבער וואס זאגסטו מיר דא?

קהל: נישט צוליב דיר. אויב דער כלל וועט זען עפעס אנדערש, מוז פאר אונז דער כלל זען אנדערש. דער כלל וועט אז אסאך מענטשן וועלן נישט שפירן ווייט, וועלן זיך פרייען אין דעם. דאס וועט דאך דער כלל. קען ער נישט זיין א שטאט'ער, ער וועט זען דריי אידן, דריי אידן וואס וועלן זיך פרייען אין דעם.

דער חילוק צווישן פנימיות און גשמיות

אזוי קומט אויס, אזוי דאס איז די גאולה פון כלל, דאס איז אין אנדערע ווערטער — על פי חסידות, נישט על פי גשמיות. בגשמיות איז מען לאזט פאר נעגלייען פאר א מינוט, לאמיר זאגן. אבער מיר זאגן אז על פי חסידות, על פי פנימיות, נישט נאר חסידות, דער רמב"ם זאגט דאך דאס, "לא יתאוהו החכם", איך מיינ ס'איז אסאך עלטער פון חסידות דער געדאנק, יא?

וואס מיינט גאולה על פי פנימיות?

על פי פנימיות, מיר זאגן אז משיח מיינט די טייטש איז "ומלאה הארץ דעה את ה'". אין אנדערע ווערטער, אז אסאך מענטשן וועלן פארשטיין דעם אייבערשטן בעסער, אדער נישט פילן קיין הסתרה, וכו' וכו'. און ווי אזוי גייט דאס געשען? דאס איז אז מיר וועלן אלע תשובה טון.

קהל: וואס? איך קען פארשטיין אז דו האסט מער ווי דעם, לאמיר זאגן אז דו שטעקסט אין דעם מער ווי דעם, אבער איך האב דאס נישט מסביר געווען.

איך בין מסביר וואס שטייט אין בעל שם הקדוש, שטייט אין חסיד'ישע ספרים, ווי דער תולדות אהרן'ער אדער דער תולדות אברהם יצחק'ער, אז גילוי, מ'זאל נישט רעדן אז ס'איז דא אן אייבערשטער, מ'זאל זיין די גאנצע צייט, אבער איך קען נישט פארשטיין, דאס ווערט עס כאילו, דו זאגסט אז ס'איז כאילו...

קהל: ניין, ס'איז אפילו... דאס הייסט, וואס דו זאגסט איז אז באופן פרטי פארשטייטו מער ווייניגער וואס מ'רעדט. קענסטו דיר פארשטעלן אז אסאך מענטשן וועלן דורכלעבן די זעלבע זאך.

דער בעל שם טוב'ס שיטה: גלות השכינה און נפש דוד

אבער דאס בלייבט ווייטער בבחינת פרטי, איך מיינ, ביי יעדער איינער אין זיין קאפ, אין זיין הארץ, אין זיין מוח, וכדומה. וואס מיינט אז דער יהודי הקדוש רעדט פון... איך מיינ, דער זוהר הקדוש מיינט ער רעדט פון די גלות השכינה, פון... אפילו מ'רעדט ברוחניות אויף דברים כלליים, יא? מ'זאגט נישט...

קהל: יא, דער בעל שם טוב האט א ריזן סעט פון גלות השכינה.

איך מיינ, ער האט דאך אפילו א טייטש, "קדוש נפשי" מיינט נפש דוד, יא, די בחינת נפש, די מידת המלכות. און דער בעל שם טוב זאגט "נפשי" מיינט מיין נשמה.

די קשיא פון שכינה בכלליות

דו פארשטייט אז ס'איז דא אפשר אזא זאך וואס הייסט די שכינה וואס איז שורה באופן כללי? אבער ווען דו רעדסט וועגן די נקודות, פארשטיי איך וואס דו זאגסט. איך לערן יעצט וועגן ברכת המזון, יעצט איז א בחינה, איך פארשטיי אז מ'דארף זיך שטעלן, איך ווייס וועלכע זאך איז אויבן. ס'איז דא אזא פארשטאנד וואס דער אייבערשטער האט מיר געגעבן, יעדער ווייסט דאס ווי איך פלעג זיין.

און דער בעל שם טוב האט נישט אנגענומען וועגן, פארשטייט ער גארנישט. ער וועט זאגן, "וואס הייסט מיט מיר? וואס איך לעב איצט, און דער בעל שם טוב האט מיר נישט געזען, די מצב וואס איך גיי אדורך אין מיין לעבן?"

דער משל פון די טיש

קהל: און די דוגמא וואס דו זאגסט אז די טיש איז געווארן העכער?

יא, די טיש איז געווארן העכער. די טיש איז געווארן העכער, דו פארשטייט די נאר ווען דו זאגסט בבחינת הבנות'ך אדער בבחינת נפשך, נישט בבחינת די טיש. דו פארשטייט די ווערטער וואס איך זאג.

דער עיקר בעיא: ס'פעלט עפעס זייער פשוט

אזוי קומט אויס, דאס איז די קשיא, דאס איז די בעיא. איך האלט אז דאס איז א בעיא, ווייל ס'פעלט דאך עפעס זייער פשוט. ס'קען נישט זיין אזא זאך. איך מיינ, ס'קען זיין אז דער בעל שם טוב האט אזוי געזאגט.

די שאלה פון אן אנדערע צד

לאמיר פרעגן אזוי, ווייסטו וואס? לאמיר פרעגן אזוי, איך קען פרעגן אן אנדערע שאלה פון אן אנדערע צד. איך האב די זעלבע שאלה, ס'קומט עפעס צו, איך זע אז ס'איז די זעלבע ריבוי, איך האב די זעלבע בעיא.

דער בעל שם טוב, נישט נאר ער גלייבט אז אידן זאלן מעיקרא מעיקרא, אז משיח וועט קומען מיינט בגשמיות, יא? נאר ער האלט אויך אז ס'איז א גוטע זאך, ס'איז א חלק פון זיין עבודת השם. א ליסט, ס'איז זייער אסאך, איך

ס'איז אלץ א גאר גשמיות'דיגע זאך, און דעמאלטס וועט זיין א גילוי כבוד שמים. וואס האט איינס מיט'ן צווייטן?

שטעל דיך פאר אז ס'איז דא א סתירה, לאמיר זאגן אזוי, ער האט מסכים... איך בין נישט באזארגט פון דעם "ואין בינינו אלא שעבוד מלכיות" אין א פשטות, ניין, איך בין נישט באזארגט. וואלסטו געזאגט אז ס'איז דא א פשט און ס'איז דא א סוד, ס'איז נישט קיין בעיה.

מיין בעיה איז עפעס אנדערש. מיין בעיה איז אז מ'זאגט אז די... מ'זאגט דאך יא, נישט נאר די פשטות, אפילו די חסידות'דיגע פשטות, מ'זאגט אז דער משיח הפשוט, דאס הייסט, וואטעווער ס'מיינט, ס'מיינט אויך רוחניות'דיגע מדרגות, בסדר. אבער דער משיח וואס איז כלליות'דיג, אין אנדערע ווערטער, וואס איך האב פריער געזאגט, אונז פארשטייען נישט עמקות'דיג וואס מיינט "ברב עם הדרת מלך". אונז פארשטייען אז כלליות, ווען מ'זאגט רוחניות כלליות מיינט מען נאר אסאך אידן וואס זענען חסידישע אידן, און אונז פארשטייען אז כלליות איז נישט יענץ, כלליות איז משיח, אזוי ווי וואס מ'רעדט, מ'בעט אויף משיח. נאר וויאזוי גייט מען ברענגען משיח? דורך דעם וואס אסאך מענטשן וועלן ווערן חסידישע אידן, דורך דעם גייט מען ברענגען משיח.

און דער משיח, ער איז דער וואס קומט מיט טאנקען אדער מיט עראפלאנען אדער מיט כנפי נשרים, יא? ער איז דער וואס ברענגט א בית המקדש, איך ווייס, א גשמיות'דיגער בית המקדש. דאס איז דאך א קושיא.

דיסקוסיע: די מזרחיסטן און די חסידים

קהל: יא, עקזעקטלי. מ'קען זאגן אז די פנימיות איז דאך חסידות, מ'קען זאגן אז ביידע, אבער... ווי, גוט, מ'קען זאגן אז ביידע, אבער... ווי אזוי קען עס זיין? אז... אז... ווי, גוט, זייער גוט.

מגיד שיעור: אבער נישט נאר די מזרחיסטן. די מזרחיסטן האבן געכאפט די בעיה און זיי ווילן פרובירן פותר זיין דא די בעיה. אבער אלע חסידישע, רוב חסידות... עס איז גערעכט אז ס'קען זיין, ס'קען זיין אז מ'קען דאס זאגן, אבער רוב חסידים, פשוט'ע אידן, איך מיינ, דער ראפשיצער רב האט געוויינט אז משיח זאל קומען, אזוי ווייס איך, אזוי גייט די מעשיות. ער האט נישט נאר געזאגט משיח, ווען ער האט געזאגט משיח זאל קומען האט ער נישט געמיינט... זיי האבן אלע געוויינט אויף צרות ישראל, זיי האבן געוויינט אויף די גאולה, זיי האבן גערעדט תשעה באב וואס שטייט אין סידור. עפעס האבן זיי פארשטאנען אז דאס איז די צווייטע צד. דא טאקע די עבודה איז טאקע די עבודה פון אמונה, פון רוחניות, אבער די חיצונית אדער די כלליות, דאס איז טאקע דער משיח וואס די קינדער ווייסן פון. איך מיינ, מ'פארשטייט זיך, מ'פארשטייט עס בעסער, און דאס וועט אויך ברענגען עפעס א מדרגה אין גילוי אלוקות, בסדר. אבער דא איז דא עפעס א...

קהל: ניין, ניין, לאמיר... ניין, ס'איז אייגענטליך די צד איז איין צד. מ'קען מוותר זיין, מ'קען זאגן אז די מזרחיסטן מאכן זיך נאריש. דער רמב"ם האט אפשר אזוי געזאגט, נישט נאר די חסידות.

מגיד שיעור: יא, אבער ס'איז מקדש, וואס איז מקדש? קייט זיך אן. בסדר, ס'שטייט אין סידור "והמקדש והמזבח", איינער קריגט זיך מיט די פשטות. ס'איז מפורש, ס'מיינט בכלל נישט די ירושה בלב, יא? ס'מיינט בכלל נישט דאס. אוקעי. ירושלים, ירושלים.

קהל: יא, יא, ער זאגט די אלע זאכן, אבער ער זאגט נישט אז די מזרחיסטן... די שלב זאגט ער נישט, לפחות נישט בפירוש. אפשר יא, איך ווייס נישט. מ'קען אזוי זאגן, ער זאגט נישט אז מ'קען נישט.

מגיד שיעור: פארוואס? ווייל יעדע זאך איז דא אזוי מיט שטארקע פראבלעמען. זייער גוט, זייער גוט.

דער תירוץ: פיר בחינות פון גאולה

אויב אזוי, איז די אנדערע פתרון אויך על פי קבלה. על פי קבלה איז די פתרון צו אלע אזעלכע שאלות איז צוצולייגן ריבויים, יא, צוצולייגן שלבים במציאות.

ווייס ר' אלימלך קען זאגן אז נישט, אבער אסאך זיכער אסאך אנדערע חסידישע רבי'ס.

דיסקוסיע: דער ליובאוויטשער רבי און גאולה בגשמיות

קהל: ניין טאקע, ווייל איך מיינ דער ליובאוויטשער רבי אליין האט נישט געזאגט אזוי ווי ר' אלימלך זאגט.

אין אנדערע ווערטער, ער האט אסאך מאל געזאגט אז ווען מ'רעדט פון משיח דארף מען רעדן אז די אידן זאלן גיין גוט, יא? ס'זאל זיין עפעס א גאולה ממשות, גשמיות. אז מ'זאגט נאר, דער ליובאוויטשער רבי, איך האב שוין גערעדט וועגן דעם דא, יא? ער איז געווען אין חילוק מיט דעם וואס די פריערדיגע חסידים האבן געזאגט.

קהל: א גאנצע, יענץ קען מען אויך מפרש זיין ברוחניות, דעמאלטס ווייטער איז נישט שווער.

אבער בסדר, אבער איך וועל נעמען די זעלבע ווארט נאך איין ווייטער, און זאגן אז די קטנים ונשים, איך ווייס די מענטשן וואס זיי פארשטייען נישט חסידות, יא? אבער זיי איז אויך דא עפעס א זאך וואס הייסט משיח, יא?

די צדיקים וויינען אויף די גלות

קהל: ניין טאקע, וואס איז די תירוץ?

און די צדיקים, איך מיינ אז אויך די חסידישע צדיקים בעטן אויף משיח, איז א גרויסע זאך, זיי וויינען אויף די גלות, נישט נאר אויף דעם וואס זיי פילן נישט דעם אייבערשטן, אויך אויף דעם, אבער אויך אויף...

קהל: יא. ער רעדט נאך ווען דער... ער רעדט נאך ווען דער מענטש פילט דעם אייבערשטן.

דער פשוט'ער פשט און די אנדערע משיח

דער פשוט'ער פשט זאגט אז די עבודה איז משיח דארף קומען, אבער וויאזוי ער וועט קומען, דורך דעם איז דאס די וועג, דורך די עבודה מאכן משיח זאל קומען.

קהל: בסדר, נו, וואס איז מיט די אנדערע משיח? דער וואס מ'האט געפרעגט ביי די קשיות, מ'האט פארגעסן פון אים? ווען די קשיות איז אויף מלכיות?

איך ווייס, איך זאג דיר, קען זיין די קשיות אויף אים? קודם כל, ס'קען זיין. צווייטנס, ס'קען זיין אז אונז פלעט עפעס א הבנה דא, אפשר ער רעדט בקיצור און ס'פעלט דא עפעס א מיטל'דיגע שלב, עפעס ער טאנצט, ער ברענגט ארויס בקיצור ווייל דער וואס פארשטייט שוין.

ס'פעלט אונז עפעס א שלב

אבער קען זיין אז ס'פעלט אונז עפעס א שלב דא, ווייל חוץ פון דעם וואס... עס איז דא דא עפעס א... כאילו צוויי זאכן וואס ס'פעלט מיר... ס'פעלט מיר דער... ס'הייסט, ווען ער ברענגט אין די שטיקל תשובות חיים אדער תולדות, וואס אלעמאל גייען אין די נוסח. כאילו...

ווען ער זאגט כלל... ווען ער זאגט פרטי, מיינט ער צו זאגן וואס אונז פילן זייער גוט, דאס פארשטיין אונז גאנץ גוט, און ער רעדט וועגן דעם אסאך, בסדר. ווען ער זאגט "כלל", מיינט ער עס געווענליך יא צו זאגן גאולה גשמית, ס'הייסט, איך ווייס, דער משיח האט געקומען מיט א פערד, מיט א טאנק און שיסנדיגע גוים, וואטעווער ס'איז. און...

קהל: א גרעסערע טאנק.

דער קשר צווישן רוחניות און גשמיות אין גאולה

די קושיא: גשמיות'דיגע גאולה און רוחניות'דיגע עבודה

ווען ער זאגט כלל מיינט ער עס געווענליך יא צו זאגן גאולה גשמית. דאס הייסט, איך ווייס, דער משיח וועט קומען מיט א פערד, מיט א טאנק און שיסנדיגע גוים, וואטעווער ס'איז. און ער זאגט אז דו זאלסט נישט מיינען אז דאס איז ווייט, דאס זאל זיין, דער עיקר איז דעמאלטס אייך שהיא, דורך דעם וואס משיח וועט ברענגען און קומען מיט א טאנק, אדער מיט א קאמף פון נישט ארויס פון שכינה, וואס איז מיט א נס, נאר א גרעסערע טאנק, יא,

דאס איז די איין שלב פון די גאנצע זאך, אזוי טראכט איך. און דאס איז אמת, דאס איז איין זאך וואס מ'קען רעדן פאר א גאנץ לעבן נאר וועגן דעם, נאר וועגן די פרטיות'דיגע זאך.

כלליות: א העכערע מדרגה פון פרטיות

חוצ פון דעם איז דא א זאך וואס הייסט כללות'דיג. די כללות, אזוי ווי יעדע זאך, כללות איז א העכערע מדרגה פון פרטיות. מילא זיין, יא?

קהל: וואס? א מינוט. יא, ס'איז גוט. איך זע דעם. א גייסערענע עקא, מאך עפעס. יא.

מגיד שיעור: אין אלע מדרגות איז א כלל א גרעסערע מדרגה פון א פרט, יא?

קהל: שא, שא, שא. I'm doing a class. You need something emergency? I'm good.

מגיד שיעור: אקעי, ביי.

אזוי איז דאך פשוט. איך מיינ, ער קען זיין אז די כלל ווערט געבויט פון אסאך פרטים, און מ'דארף רעדן וועגן דעם. אבער א כלל איז א מדרגה עליונה על הפרט, יא? אין אנדערע ווערטער, אויף פשוט פארשטייט מען דאס, יא? אז איינער זאגט, דו זארגסט זיך פאר דינע קינדער, דינע געלט, דיין פרנסה. דאס איז א פשוט'ער מענטש זארגט זיך פאר זיך. א צדיק איז איינער וואס זארגט זיך פאר די כלל. ער גייט נאך געלט, ער זארגט אז אנדערע אידן זאלן האבן געלט. ער איז מתקן די כלל, אפילו בתקון גשמי, ער מאכט זיכער אז יעדער איינער האט בני חיי ומזוני, מתפלל אויף זיי, יא? ער טוט אפילו ביידע סארט.

מיר אויך, בפרט, דארפן מיר טון די עבודה גשמית, מ'דארף טון בירור, מ'דארף מאכן עבודה, מ'דארף ארבעטן, און אזוי אויך דארף מען טון די עבודה רוחנית, וואס מאכט אז די ארבעט זאל געלינגען, יא? **"ברכתך בכל אשר תעשה"**.

די זעלבע זאך איז באופן כללי, איז דא איינער וואס איז א פשוט'ער אדם פרטי, אזא קליינער מענטש, ער ארבעט אויף זיך. א גרויסער מענטש, א צדיק, א רבי, איך ווייס, איינער וואס ער דאגה'ט פאר די כלל, ער טוט זיך אפ מיט די כלל, ער מאכט זיכער זיי זאלן האבן פרנסה, **"אז אפרנס על צבאו"**, יא? ער מאכט זיכער אז דער עולם האט פרנסה, און ער טוט אויך די עבודה רוחנית דערפון, רייט? ער איז מתפלל אויף זיי, אויב מ'דארף זיי זאלן תשובה טון כדי זיי זאלן האבן פרנסה, איז ער מאכט זיי טון תשובה, ער טוט תשובה פאר זיי, ער איז מעורר מיט זיין זכות. די אלע סארט זאכן, דאס איז דאך די עבודה כללית.

עבודת הכלל: נאך נישט גאולה, אבער שוין א העכערע מדרגה

אקעי, דא רעדט מען נאך אלץ נאך נישט פון גאולה, מ'רעדט נאך פון פשוט'ע זאכן אזוי ווי בני חיי ומזוני, אבער עס איז נאך אלץ א מדרגה פון כלליות. דאס איז א העכערע מדרגה, ס'איז אן עבודה. דו קענסט עס אפילו רופן א סארט ביטול, יא? ער טראכט נישט אזוי פון זיך. ער פארשטייט אז ס'איז דא עפעס א גרעסערע זאך פון אים, ס'איז דא א גרעסערער פלאן, ס'איז דא מער אלוקות אין דעם, יא?

ס'איז דאך פשוט, אז אויב ס'איז דא אביסל א חלק אלוקי אין איין מענטש, איז דא צען מאל חלק אלוקי אין צען מענטשן, אמת? איך פארשטיי נישט פארוואס מענטשן מוטשען זיך אזוי שטארק מיט די תפילה בציבור. דו פילסט נישט יענעם? ס'זאגט דער תניא, דו פילסט דאס באופן מקיף. פיין, ס'איז טאקע נישט בפנימיות, אבער באופן מקיף. צען אידן איז צען נשמות. וואס מיינט דאס אזוי? עפעס פיזישערהייט ברענגט דאס מער געטליכקייט אין דעם צימער ווען ס'איז דא צען אידן דארט, ניין? א מלאך וואלט פארברענט געווארן, אמת?

דער שפת אמת אויף צדקה: דביקות באופן מקיף

דאס איז דאך דער טייטש פון עבודת הכלל. איז דא דא אזא יא א שטיקל ביאור וואס דער שפת אמת רעדט וועגן דעם לגבי צדקה, יא? ביי צדקה טוט

און פאר דעם זאג איך אז די בעל שם טוב מעשה איז צו מקצר, ער רעדט נאר אויף, ס'איז דא באמת דאך **פיר בחינות, פיר סארט גאולות**. ס'איז דא באמת דאך נאך, איך האב א לענגערע רשימה, מ'קען עס לענגער מאכן, אבער לפחות איז דא **פיר סארט גאולות קעגן ד' כוסות של גאולה**.

און דער בעל שם טוב רעדט, דער בעל שם טוב רעדט נאר אויף צוויי פון זיי, ווייל ער וויל ארויסברענגען א געוויסע קשר וואס איז דא. אבער אמת'דיג דארף מען לערנען אז ס'איז דא פיר, און נישט נאר מ'דארף לערנען אז ס'איז דא פיר, אזוי טראכט איך איינמאל, אז ס'איז דא פיר, און נישט נאר אז ס'איז דא פיר, נאר דער בעל שם טוב אליינס איז נישט מובן נאר אויב מ'פארשטייט די אלע פיר.

און ס'קען זיין טאקע אז דער בעל שם טוב פעלט א געוויסע הסבר, דאס הייסט ער איז דאך מסביר די חידוש וואס האט אויסגעפעלט לבני דורו אין זיין מציאות, מסביר צו זיין. ס'קען זיין אז אונז פאלט אמת'דיג, אפשר ווען מ'הערט פשוט די אנדערע זאכן, אדער ס'איז נישט געווען זיין עבודה, איך ווייס נישט. און ס'קען זיין אז מ'דארף אמת'דיג צולייגן די אנדערע צוויי זאכן.

די חלוקה פון גוף ונפש בפרט ובכלל

וואס מיינ איך צו זאגן? איך טראכט, דאס איז וואס איך וואלט געטראכט, אבער איך זאג עס נאר בדרך הצעה, איך האב נישט קיין קלארקייט אין דעם. ס'איז אמת אז מ'קען גיין אזוי ווי דו זאגסט און מדגיש זיין נאר די נושא פרטי. און מ'קען אויך זאגן פארקערט, איך זאג נישט.

יעצט, וואס איך וואלט געטראכט איז אזוי, דאס הייסט, ס'איז דא די חלוקה פון גוף ונפש, אדער שלימות, יא, ס'איז דא רוחניות און גשמיות. די חלוקה איז דא סיי בחיי הכלל, סיי בחיי הפרט.

שכר ועונש: דער קשר צווישן רוחניות און גשמיות בפרט

און אויף דעם איז אויך דא די קאנעקשאן, דאס הייסט, די עיקר פון שכר ועונש, יא, די שייכות פון גשמיות און רוחניות, דאס איז דאך אמונה פשוטה פון שכר ועונש. דו זאגסט, אויב דו וועסט האבן ריכטיגע דעת, דו וועסט האבן ריכטיגע אמונה, דו וועסט האבן ריכטיגע עבודת השם, וועסטו האבן אלע דינע קיום, וואס שטייט **"ונתתי עשב בשדך"**, יא, אלע דינע קיום האבן צו עסן, זיי האבן גראז. די קן האט גראז דורך דעם וואס מ'גייט מיט די **"ואהבת את ה' אלקיך"**. אזוי ווי ס'שטייט אין די פסוק, יא?

איך האב א חבר א מזרח'סט, ער טשעפעט מיך אלעמאל, ער זאגט, דו ווייסט וואס די חסיד'ישע אידן זאגן אז די מתחלת איז גרויסע דביקות, ער זאל קריאת שמע יעדן טאג, דארט שטייט **"ונתתי עשב בשדך"**, ער ווייסט נישט קיין מעשיות. אבער על כל פנים, עס איז נישט נאר די חסיד'ישע ספרים, עס איז די לויט די רמב"ם. מ'זאגט דער רמב"ם זאגט ער ווייסט, דער פסוק שטייט אין ספר תהילים **"עשה צדקה"**. איז על כל פנים, דאס שטייט טאקע אין פסוק. נאר מ'קען, יא, אבער ס'איז דא, מ'קען עס פארשטיין, אבער מ'מוז עס פארשטיין.

איז וואס עס מיינט איז אמת'דיג פארקערט. אין אנדערע ווערטער, דער רוחניות איז שולט אויף די גשמיות. דאס זאגט דאך דער פסוק, אויב דו וועסט האבן אהבת השם, לעבדו בכל לבבכם, דו וועסט זיין א ריכטיגער מענטש, דו וועסט האבן דביקות, איז דורך דעם וועסטו האבן בני חיי ומזוני, יא? און דורך דעם וועט עס העלפן איינער דעם צווייטן אויך. אויב מ'האט בני חיי ומזוני, דאן וועט מען בעסער מאכן עבודת השם. יא? ס'איז א הכנה, אבער ס'איז אויך ביידע וועגן. דער גשמיות ברענגט די רוחניות, די רוחניות ברענגט די גשמיות.

דאס איז אין די נושא פון כלל, פון פרט. אונז פארשטייען באופן פרטי גאנץ גוט וואס ער מיינט, יא? מיר פארשטייען גאנץ גוט וואס ער מיינט צו האבן פרנסה און וכו', און מיר פארשטייען אויך גאנץ גוט וואס ער מיינט צו האבן דביקות. לאמיר זאגן מיר פארשטייען, הייסט עס, לאמיר זאגן מיר פארשטייען.

א חירות פון שיעבוד מלכיות איז פונקט אזוי, ס'איז אויף א גרעסערע פארנעם ווי חירות פון עול דרך ארץ.

די גמרא זאגט עול דרך ארץ, עול שיעבוד מלכיות.

ס'איז צוויי לעוועלס פון די זעלבע סארט זאך.

בטחון איז אן עצמה, נישט דער עיקר

און פונקט אזוי ווי עול דרך ארץ, די עובדים, אזויווי ר' אהרן'לע כאפן נישט אסאך מאל אז ווי ס'איז א גרויסע נפקא מינה ס'מאכט זיי פאר עבודת ה', זיי מאכן זיך כאילו ס'מאכט נישט קיין נפקא מינה, אז מ'קען דאווענען פונקט אזוי גוט ווען מ'האט נישט קיין געלט אין די באנק ווי ווען מ'האט יא געלט.

ס'איז נישט אמת, ס'איז נישט אמת, אין תורה שטייט אז ס'איז נישט אמת, און אויף דעם איז אויך נישט אמת.

ס'איז א געוויסע חירות הדעת וואס מ'האט.

בסדר, איינער האט בטחון האט ער אויך חירות הדעת, לאמיר שוין זאגן בסדר.

אבער ר' נחמן האט שוין געזאגט אז אלע ארבעט וואס מ'טוט אויף בטחון זאל מען האבן מקצר זיין אויף אנדערע עבודות און זאל מען האבן פרנסה.

סא, בטחון איז אן עצמה, ס'איז א לאטע, יא?

ווען מ'האט נישט.

בטחון דארף מען האבן ווען מ'האט יא, יא, כמעט אזוי דוכט זיך מיר.

סא, ווען מ'האט נישט, האט מען נישט קיין ברירה, מוז מען האבן בטחון.

אבער על כל פנים, די די, איך פארשטיי גוט אריין אז די חירות הדעת, די ישוב הדעת, די מנוחת הנפש וואס א מענטש האט ווען ער האט חירות פון עול דרך ארץ, העלפט אים אין עבודת ה'.

ווי מער כללות, אלץ אנדערש פילט זיך דער געפיל

און א גאנצע פילט נישט די זעלבע וועג ווי ס'פילט אז איינער זאל האבן חירות פון גוים. וואס איז נאך מער פרטי, יא? איז נאך מער פנימיות'דיג. איינער וואס האט א יצר הרע וואס איז אים מפריע, לאמיר זאגן, ער ברעכט עס דורך, אדער ער האט א סם וואס מאכט אוועקגיין די יצר הרע, פארשטייט ער אויף אן אופן חסידות אז דאס העלפט אים אין זיין דאווענען. אבער דער זעלבער וועג, איינער וואס האט נישט קיין פרנסה, און דער אייבערשטער העלפט אים און ער ווערט מסודר אין פרנסה, העלפט אים אויך אין זיין עבודת השם. אבער ער פילט נישט די זעלבע וועג ווי דער יונגערמאן פילט ווען ער איז זיך מתגבר אויף די יצר הרע, ווייל ס'איז טאקע א מער כללות'דיגע זאך. ווי מער כללות, ס'פילט באופן כללי, ס'פילט אנדערש.

די זעלבע זאך איז מכל שכן ווען ס'איז דא באופן כללי כללי, ס'איז דא א גאולה פון שיעבוד מלכיות, איז דא מער פנאי, מענטשן פילן זיך מער בטחון, מער ישוב הדעת, ס'פילט זיך מער אומץ אויף א געוויסע וועג, קען זאגן. איך מיין, דער אמת איז אז אונז ווייסן נישט די זאך, ווייל אונז איז כמעט נישט דא קיין איינער... דוקא די ארץ ישראל'דיגע אידן האבן שיעבוד מלכיות, און אין אמעריקע איז נישט דא קיין שיעבוד מלכיות ביזדערווייל, דער אייבערשטער זאל העלפן ווייטער. און די אידן פילן זיך אסאך מער רואיג, יא, ער קען בויען א בית המדרש, ער קען טון וואס ער וויל, ער האט נישט מורא אז מארגן קומט דער גוי און דאס. אין ארץ ישראל האט מען מורא, ווייל ס'איז דאך פארקערט. אבער אפילו דארט איז דא פשט אן אנדערע נקודה, פשט אן עמאשענעל עמאנות, איך ווייס, אין א געוויסע זין, יא, אין אנדערע ווערטער.

ארץ ישראל אלס ביישפיל פון גילוי כללות

די נפקא מינה פון א כללות'דיגע סביבה

און דרך אגב, אויך, די קנאים כאפן נישט, אבער איך מיין זיי כאפן יא, אבער די... אז א איד וואוינט אין חוץ לארץ, אין אמעריקע, יא, איז כדי אז... איך האב שוין געזאגט דאס ביי איינע פון מיינע שיעורים פון ראש השנה? איך

מען נישט מיט דביקות, ווייל מ'האט אויסגעטאן זיין גארטל ווען דער עני איז געשטארבן, אבער דאס מיינט נישט אז ס'איז נישט קיין דביקות. יא, דאס מיינט סך הכל אז דא איז דאס טיפערע דביקות, קענסטו זאגן בבחינת מקיף, מ'דארף האבן פארמינען פאר די גבאי צדקה'ס.

עבודת הכללות: חירות, גאולה און גילוי אלוקות בכלל ישראל

דער ענין פון עבודת הכללות — א טיפערע דביקות

א מלאך וואלט פארברענט געווארן, אמת? דאס איז דאך דער טייטש פון עבודת הכללות. יעצט, עבודת הכללות איז דא דא אזויווי א שטיקל בחינה, וואס דער שפת אמת רעדט וועגן דעם לגבי צדקה, יא? ביי צדקה טוט מען נישט מיט דביקות, ווייל ער האט מורא ער וועט זיין אונטער זיין גארטל וועט ער ארויסמארשירן, יא? אבער דאס מיינט נישט אז ס'איז נישט קיין דביקות. יא, דאס מיינט סך הכל אז דא איז דא עפעס א טיפערע דביקות. דו קענסט זאגן בבחינת מקיף? מ'דארף האבן פארמינים פאר דעם. איך ווייס נישט פונקטליך. אבער ס'איז אוודאי אויך א סארט גילוי אלוקות, א סארט עבודה. ס'איז נישט קיין ליטווישע זאך, ס'איז נישט קיין צו טון צו גיין נאך געלט פאר אידן, צו העלפן א צווייטע איד בגשמיות און ברוחניות, וואס איז אין א געוויסע זין ווייניגער ווי וואס דו קענסט טון בהתבודדות. שטייט אין אלע חסידישע ספרים אז ס'איז אסאך העכער אין מדריגה. מ'דארף פארשטיין פארוואס. און דו פילסט נישט, דו זעסט אז ס'איז נישט אלעס טאט זיך וואס דו פילסט.

און באמת אז מ'פילט יא, נאר מ'פילט נאך מער, לאמיר זאגן. איך מיין אז מ'פילט יא, נאר קען זיין נישט בדרך מקיף, נאר בדרך חיצוניות. די מקיף רירט אן די חיצוניות. ס'איז אן אנדערע סארט געפיל, אבער ס'איז יא דא אזא געפיל. דאס איז אלץ זאכן פון כלליות.

חירות פרטית און חירות כללית — צוויי לעוועלס פון דער זעלבער זאך

יעצט, פונקט אזוי ווי ס'איז דא, לאמיר זאגן גאולה מיינט חירות, יא? ס'איז דא חירות פרטיות, יא? א מענטש האט פרנסה, האט ער חירות. ער איז נישט משועבד די גאנצע טאג צו נאכלויפן די באנק, די באנק לויפט אים נאך, יא? די זעלבע זאך איז דא באופן כללי חירות. אז אויב די אידן האבן א זעלבסטשטענדיגקייט, האבן עמאנות, פיזישע עמאנות, איז פונקט אזוי ווי דו פארשטייט אז ווי מער א מענטש האט חירות פון די פרנסה, פון די על דרך ארץ הייסט עס, האט ער מער חירות, האט ער מער פנאי לעבודת השם, יא? ער קען מער מקדיש זיין צייט פאר עבודת השם, ער האט ישוב הדעת, א חדוה. די זעלבע זאך איז אין א גרופע אידן. לאמיר רעדן פון א גאנצע מדינה, פון א גאנצע כלל, פון מיליאן מענטשן, איז זייער שווער, אבער דו קענסט זיך פארשטעלן זייער גרינג. ס'איז שווער ווייל אונז האבן נישט גרעסער פון אונזער כלי השגה. אבער יעדער איינער פארשטייט, אויב א גאנצע משפחה האט עמאנות און ער האט נישט מורא א גאנצע צייט יא, שיעבוד מלכיות מיינט אויך מנוחה פון מלחמות.

קהל: וואס?

מגיד שיעור: ער רעדט וועגן משיח.

קהל: קען זיין.

מגיד שיעור: נכון.

מגיד שיעור: יא, אמת, אבער דאס איז די תכלית פון די גאנצע מלחמה.

קהל: ווער זאגט?

מגיד שיעור: ניין, ניין, לאמיר, לאמיר, באלד, די מדינה מאכט זאכן קאמפליצירט, ווייל ס'זענען שוין דא מענטשן, צו פיל מענטשן.

אבער לאמיר רעדן, פארדעם רעד איך אויבן פשוט.

שיעבוד מלכיות — נאך איין טרדה און פחד

אויב מ'זאגט שיעבוד מלכיות, מיינט סך הכל, שיעבוד מלכיות איז נאך איין טרדה, יא, נאך איין פחד וואס א מענטש האט, אז מארגן קען קומען דער גוי און וכדומה.

מ'רעדט, ער איז בית יעקב מעם לועז, דארט רעדט מען א צווייטע שפראך. אנצוקומען נאר צו די אידישע שפראך איז שוין א גאנצע עבודה. דארף מען גיין אין חדר. דאס הייסט, איינער האט געהאט א אידישע חדר, איז ער שוין א שטיקל חירות, ער איז שוין נישט אין לעז ובלעז.

די שפראך-בארייער אין חוץ לארץ

אבער איינער וואס, אפילו דעמאלטס, ווייל ער טראכט אויף ענגליש, ער איז נישט, יא? עס איז, אפילו איינער וואס קען יא, אין אמעריקע באופן כללי רוב אידן, אפילו די וואס גייען אין חדר, קענען נישט קיין עברית, איך ווייס נישט וויאזוי. אבער אפילו די וואס קענען שוין יא, טראכטן טראכט ער אויף ענגליש, ער טראכט מיט ענגלישע מושגים וכדומה. איז דא א נפקא מינה.

קהל: אה, ער גייט מיר יעצט זאגן אז איך דארף וואוינען אין ארץ ישראל, איך קען שוין דינע תורות.

מגיד שיעור: בקיצור, ניין, ניין, איך זאג דאס נאר צו מסביר זיין די בעל שם טוב.

דער דריטער שלב — גאולה רוחניות כללות

ס'פעלט, ניין, דריטע, ס'איז מסביר עפעס א שלב וואס ס'זעט מיר אויס אז ס'פעלט אין די בעל שם טוב. אבער איך זע נישט אז ס'איז א סתירה, איך זע נאר אז ער איז מדגיש צוויי שלבים, אבער ס'זעט מיר אויס אז ס'איז דא נאך.

נאכדעם, און דאס איז די דריטע שלב, ווען דאס קומט, וויאזוי קומט דע שלב? דורך דעם וואס ס'איז דא אסאך, מ'קען זאגן די פרט ברענגט די כלל אויך, האט מען א געוויסע זכות, יא? אסאך אידן האבן גענוג געלט און גענוג פרנסה, קען מען בויען א לאנד, קען מען מאכן א שטאט וכדומה. און נאכדעם, די זעלבע זאך איז אין די גאולה הנפש.

דיסקוסיע: ישוב ארץ ישראל — עבודה אדער מצוה?

קהל: ניין, ניין, ס'איז נישט קיין עבודה, דו ווייסט אז מ'מוטשעט זיך צו קויפן א הויז אין ארץ ישראל, מ'איז מקיים ישוב ארץ ישראל, ס'איז א מצוה. דארפסט קויפן א גרעסערע הויז, ס'איז א גרעסערע מצוה, איך פארשטיי נישט. דו מיינסט ס'איז א קלייניקייט? מ'מאכט ביזנעס, מ'קויפט הייזער, דירות, איך ווייס.

מגיד שיעור: יעצט, דא איז דא א ברכה, דא דארף מען געדענקען, די מזכיסטן זענען אביסל דא שטייען זיי איין, זיי האבן עפעס א פוינט, אבער דא דארף מען געדענקען. זיין א גרעסערע זאך, דאס הייסט גאולה רוחניות כללות.

משיח מיינט התדבקות בקדושה — דער בעש"ט'ס פארשטאנד

יעצט דא וויל איך זאגן אזוי, איך וויל מדגיש זיין, איך האב געכאפט עפעס, ווען דער בעל שם טוב האט סתם געמאכט א איד, א פשוט'ע גלות איד, ווען ער זאגט משיח, מיינט ער באמת א התדבקות בקדושה? אמת? ס'איז זייער מאדנע, איך וועל עס מדגיש זיין. מ'לערנט א רמב"ם, דער רמב"ם זאגט, אדער דער בעל שם טוב זאגט, וואס מיינט משיח? משיח מיינט מ'זאל האבן א גרויסע עפעס, משיח מיינט הכרת השם.

גאולה פרטית און גאולה כללית — ביידע זענען רוחניות'דיג

דער פשוט'ער איד און משיח — וואס מיינט ער טאקע?

ווייל א חילוני, נישט א חילוני, איך מיינן אן אדם מגושם דארף נישט משיח זאל קומען, יא? ער דארף פרנסה, ער דארף גאולה גשמיות פרטית, אזויווי יענער האט געזאגט פאר'ן טשערנאבילער מגיד, אז דער משיח זאל נעמען די גוים פאר ארץ ישראל, יא? ער דארף אז ס'זאל נישט זיין קיין גוים וואס זאלן אים שטערן פערזענליך, וכו'.

אבער דער איד, דער נושא פון רעדן פון די גאולה כללית פון די אידן, משיח זאל קומען, לכתחילה מיינט עס עפעס א דבר רוחני, עפעס א הייליגע זאך. פונקטליך קען ער נישט פארשטיין מסביר זיין פאר זיך פארוואס, אבער מ'זאגט עס.

ווייס נישט. יעצט רעד איך פון חיצוניות, אפשר דעמאלטס האב איך עס אוועקגעמאכט. אז אין אמעריקע, כדי צו מאכן פסח, דארף מען זיך מתגבר זיין אויף די טבע. ס'הייסט, אז א מענטש גייט אין די ארבעט, אויב איינער וואוינט אין לעיקוואוד, וואוינט ער שוין אין א בחינת ארץ ישראל, יא, לגבי דעם. אבער אויב א נארמאלער מענטש וואוינט אין ניו יארק, איך ווייס, ער גייט אין די ארבעט, איז אלעס חמץ, ס'איז אלעס איין גרויסער... ס'איז א וואכעדיגער טאג, ס'איז סתם דינסטאג. כדי ער זאל זיך דערמאנען אז ס'איז פסח, דארף ער טון א גאנצע... האט ער אן עבודה פנימית כדי ער זאל זיך דערמאנען אז ס'איז פסח, און סיידן ער גייט נישט אין די ארבעט און ער בלייבט אין בית המדרש יענעם טאג. אבער אויב ער וואוינט אין ארץ ישראל, ווייסט ער אז ס'איז פסח. אפילו די חילונים ווייסן אז ס'איז פסח. די גאס זאגט אז ס'איז פסח. דאס איז א סארט גילוי אלוקות.

דער עובד ה' הייבט זיך אן פון א העכערן שלאף

איך וויל נאר זאגן פאר איילינגער, ער כאפט נישט, ווען דאס וואלט נישט געווען, וואלט ער נישט געמאכט אזוי גוט זיינע יחידות. איך מיינ ערנסט. דו זעסט דאך אז אלע עובדי ה' האבן ליב צו וואוינען אין ארץ ישראל. זיי כאפן אליין נישט וואס ס'העלפט זיי. ס'העלפט, ווייל פשט איז דא, זיין עבודה הייבט זיך נאר אן א שלאף ווייטער. אן עובד ה' איז זיך מתאמץ, אבער זיין התאמצות איז שוין אויף די נעקסטע שלאף, אויף נאך טיפער. אבער אויב דו וואלט געוואוינט אין א גוילאישע שטאט וואו ס'איז נישט ניכר מלכות, וואלט דיין התאמצות געווען אויף די פשוט'ע זאך: היינט איז פסח, היינט גייט מען אין א בעקיטשע. אין ארץ ישראל מאכט שוין נישט אזוי אויס די בעקיטשע, ער האט שוין די נעקסטע, שוין מעלות, ס'איז שוין דא א מעלה. אויף די אויטאבוס שטייט שוין "חג שמח", יא? ער האלט זיך אין אן אנדערע שלאף. דאס וואס שטייט אויפ'ן אויטאבוס "חג שמח", דאס איז א גילוי כללות. ס'איז נישט קיין גילוי פרטות, ס'איז א גילוי כללות. איך הער נישט איבער מלכות, ס'איז פשוט דא. יעצט איז פסח אויף די וועלט.

די חסידישע תורה קומט אויף דעם יסוד

וואס טוט מען פסח? קומט ער און ער זאגט א חסידישע תורה. דו זאלסט נישט מיינען אז פסח איז צו פרעסן מצה. ניין, אוודאי, בסדר. אבער קודם, ער קען דיר נאר דאס זאגן ווייל ס'איז שוין פשוט אז מ'עסט מצה, און ס'איז שוין פשוט אז ס'איז פסח. אין די ווארט "פסח" מיינט ער עפעס א סארט דבר שבקדושה. פסח איז דאך א הייליגע יום טוב, פסח איז נישט קיין גוילאישע יום טוב. דאס איז א גילוי כללות. און די גילוי כללות, וואס די שחרור גשמי — איך רעד יעצט נאר פון די גשמיות — די שחרור גשמי, די חירות פון נישט זיין עבדי ה' נאר עבדי פרעה, מאכט אז מ'זאל האבן מער ישוב הדעת, מער הרחבת הנפש, מער... ווייניגער פחד, וואס העלפט צו עבודת ה'.

די פראקטישע נפקא מינה — לשון הקודש און בעלי תשובה

ס'העלפט צו... דו ווילסט מאכן א ישיבה. אין אמעריקע דארף מען קודם אויסלערנען די עולם לשון הקודש, עברית, אז זיי זאלן קענען ליינען די פסוקים. דא קען שוין יעדער איינער ליינען אין לשון הקודש. דאס איז א גילוי כללות. יעצט, די אמת, דאס איז ריכטיג. אויב איינער וויל מאכן... נישט נאר פאר בעלי תשובה, ס'איז אמת אויך אויף די נישט בעלי תשובה, יא? אין ארץ ישראל איז סאך גרינגער צו מאכן בעלי תשובה ווי אין אמעריקע, דו ווייסט? נישט ווייל די מענטשן זאגן ווייל ס'איז בלא בלא שטותים. איינע פון די אמת'דיגע סיבות איז ווייל די עולם קען נישט קיין לשון הקודש. אין ארץ ישראל, דו ווילסט לערנען מיט איינעם חומש, מער ווייניגער ער קען ליינען די חומש, ער קען ליינען אפילו לויט די ספרד'ישע, ס'איז געשריבן אויף אן אלטמאדישע... לשון הקודש, אבער מ'קען עס דורכברעכן. אין אמעריקע דארף ער קודם איבערטייטשן אויף ענגליש, ער ווייסט נישט, ער שטיצט זיך מיט זיך. ער קומט אין שול, פארשטייט ער נישט די סידור, יא? די סידור איז דאך געשריבן אויף פשוט'ע שפראך, יעדער עבד עברי, יעדער איינער קען עס פארשטיין די סידור. אבער אין אמעריקע, ער פארשטייט קיינער נישט די סידור. ער שטייט, ער ווייסט נישט וואס איז שיעבוד מלכות, מ'רעדט אויף איין לשון עס לעז, יא?

דער ענין פון מיסילס — א קליינע לעוועל

מיר האבן געזאגט ווייניג... ניין, ניין, אבער איך וויל דא צוריקברענגען דעם בעל שם טוב אביסל, ווייל פאלן מיסילס איז גשמיות'דיגע פראבלעמען. ס'איז זייער וויכטיג, גשמיות איז זייער וויכטיג, אבער ס'איז נאך אלץ גשמיות'דיגע פראבלעמען. ס'פאלט יא, ס'פאלט נישט. ס'פאלט אויף די, ס'פאלט אויף דיינע שונאים.

וואס איך וויל זיך צוריקברענגען צו דעם איז, אז קודם כל, פאלן מיסילס איז שוין א בחינה. ס'איז בעסער זאל נישט זיין. ווייסט, ווי יענער האט געזאגט, נאר נאך איין וואך פון נסים און מיר האלטן שוין מער נישט דארט. ס'איז נישט קיין וועג אז מ'זאל דארפן א גאנצע סארט נסים.

וואס איך וויל זאגן און וואס איך טראכט איז, אז ס'דארף זיין עפעס א מדרגה רוחניות, ס'מוז טאקע דא, מסתמא די עובדי השם פילן דאס, אבער מ'דארף זיך כולל זיין מיט'ן כלל וכו'.

העלאת השכינה — דער אמת'דיגער ציל

אבער דאס הייסט שכינה, יא? דאס איז דאס וואס שטייט אין מיין ליסט, דאס איז דאס וואס די רעלאטיוו גילוי השכינה, רייט?

די פיר שלבים פון גאולה

ס'איז דא גאולה פרטית, גאולה נפשו. גאולה נפשו האט אויך די חלק השכינה, יא?

גאולה נפשו האט די חלק החיצוני, איז גאולה ישראל, זיין גוף. נאכדעם איז דא גאולה נפשו, וואס איז א ניצוץ השכינה, עפעס א חלק אלוקי, און ווען ער הערט אויף צו זיין תקוע אין זיינע דברים המפריעים, זיין יצר הרע, איז א גילוי הניצוץ השכינה.

אבער די שכינה הכללית וואס איז שורה בכלל ישראל אדער בכלל העולם, אין די גאנצע וועלט, דאס איז די גרעסערע שכינה, דאס איז די כללות השכינה. און די גאולה כללית השכינה איז אזא סארט זאך.

אמונה באופן כללי — נישט נאר ווערטער

קודם כל, לאמיר זאגן אז על ידי דעם וואס מ'האט אמונה באופן כללי, אפשר, אפשר זאגן איך אזוי, אויב יענער מיינט ערנסט ווען ער זאגט "בשם השם", דעמאלט ברענגט עס א גאולה. מ'דארף פארשטיין וואס ער מיינט צו זאגן "בשם השם". ס'איז נישט גענוג צו זאגן, ס'איז נישט קיין נושא פון ווערטער קיינמאל. ס'דארף זיין עפעס א הבנה אין דעם, יא?

דרך אגב, יא? דו ווייסט אז ס'העלפט נישט צו זאגן ווערטער. קיינמאל העלפט נישט צו זאגן ווערטער. אלעמאל דארף עס זיין עפעס א הבנה.

אבער די הבנה, וואס זאל דאס זיין די הבנה פון דעם, איז, דאס ברענגט אז מ'זאל מצליח זיין אין די מלחמה, ס'איז אמת. און אויב, אין אנדערע ווערטער, אויב דער... לאמיר זאגן... איך וויל נישט נאר זאגן מיט אן אופן סתמי, רייט?

די מטרה איז נישט נצחון — די מטרה איז הכרת השם

איך מיינן אז ס'איז א שטיקל שלב חיצוני מורד. מ'דארף זיך זאגן, אויב אונז זענען, אויב ס'איז אמת, אויב אז ווען מ'איז זיך מתקבץ בשם השם, ווען מ'טוט עפעס בשם השם, דעמאלט ווערט א נצחון, ווערט עפעס א ישוב, ווערט עפעס א מנוחה, "בניחותא וכל מכל כל מכל צד", און דאס איז דאך נישט די מטרה. **די מטרה איז אז דאס זאל ברענגען די נעקסטע גרעסערע הכרת השם, יא?**

די מטרה איז, אוודאי איז דא שחר ועונש, אויב מ'פירט זיך ריכטיג באופן כללי, יא? מ'איז מתקן די כלל, דעמאלט איז די כלל קען מאכן א ישוב.

דער ציבור און גילוי אלוקות

לאמיר זאגן לאמיר זאגן, צו פארשטיין ריכטיג די רבונ של עולם, צו האבן ארויס אפילו די הרגשה, אפילו דורך א ציבור, יא? מען האט א ישיבה, מען האט א קהילה, מען האט א... ס'איז דא גרעסערע שלבים פון קהילה, א גאנצע עם, איך ווייס נישט וואס דאס איז, אונז זענען נישט צוגעוואוינט דערצו. אבער ס'איז דא אזא זאך אז א מענטש איז נישט נאר א חלק פון זיין

פארוואס וויל ער משיח זאל קומען? נישט סתם, יא? ווי האט געזאגט עפעס א רבי, אזוי ער זאגט פאר איינעם ער זאל נישט מאכן קיין ביזנעס מיט איינעם, זאגט ער, ער ווייסט, ער האט געטראפן אין מקוה יענעם, האט יענער געזאגט, "אוי, משיח זאל שוין קומען". זעט ער אז ס'גייט אים נישט גוט, ער דארף משיח זאל קומען. וואס?

אבער דער אמת איז נישט אזוי. דער אמת איז, א רוב מענטשן, אפילו פשוט'ע מענטשן, ווען ער זאגט "משיח זאל קומען", מיינט ער אז ס'זאל זיין כבוד שמים, ס'זאל זיין עפעס א חידוש רוחני. עפעס פארשטייט ער, איך ווייס נישט וואס, עפעס פארשטייט ער אז דא רעדט מען פון עפעס א מצוה. יא?

דער בעש"ט'ס שיטה — גאולה פרטית און גאולה כללית זענען ביידע רוחניות

ווען דער בעל שם טוב זאגט אז על ידי וואס מ'מאכט גאולה פרטית, אז א מענטש פארשטייט בעסער דעם אייבערשטן, ברענגט ער די גאולה כללית, מיינט ער ביידע פון זיי דביקות בקדושה. ער מיינט נישט אז איינס איז גשמיות און איינס איז רוחניות, אזוי ווי איך האב געזאגט אין די קשיא.

די גאולה כללית מיינט ער די גאולה כללית רוחנית, און נישט רוחנית אז אסאך מענטשן זאלן דאווענען. וואס ער מיינט, דארף מען, ס'וועט דאך דא זיין אביסל הסבר, אבער ער מיינט זיכער עפעס א זאך וואס איז א דבר רוחני כללי.

דער מבנה פון פיר שלבים

אין אנדערע ווערטער, וואס מ'דארף זאגן איז אזוי: ס'איז די מקביל פון די גאולה גשמיות ווי רופט מען עס? די גאולה פרטית רוחניות איז די מקביל וואס העלפט, וואס דו פארשטייט אז דאס האט צוטון מיט די גאולה פרטית גשמיות, ביידע וועגן, יא? ס'איז א שחר ועונש, אז דאס ברענגט דאס און דאס ברענגט דאס. און די זעלבע וועג, די גאולה רוחניות כללית האט צוטון מיט די גאולה גשמיות כללית.

דאס איז א שלב וואס דער בעל שם טוב איז מדלג געווענליך ווען ער זאגט זיין מעשה, אבער איך מיינן אז ס'איז פשוט אז ס'איז דא אזא שלב, און ער האט נישט געזאגט קיין עולה אין דעם בעל שם טוב ווען ער זאגט...

דיסקוסיע:

קהל: וואס? איך ווייס וואס יעקבסאן זאגט. איז וואס...

מגיד שיעור: ניין, ניין, ניין. איך בין נישט מסכים. לאמיר דיר מסביר זיין פארוואס. איך בין נישט מסכים. איך בין נישט מסכים. איך וועל דיר מסביר זיין פארוואס. איך וועל דיר מסביר זיין פארוואס. אבער ס'איז אן אנדערע שמועס אפשר. ניין. אבער לאמיר אויספירן דאס.

דער משל פון יישוב הדעת

וואס איך וויל זאגן איז, אז פונקט אזוי ווי ווען א מענטש... לאמיר זאגן אויף דעם וועג, און נאכדעם וועלן מיר דארפן זאגן אויף די אנדערע וועג, וואס איז אפשר מער וויכטיג. אבער ווען א מענטש האט יישוב הדעת, ער האט נישט קיין טרדות, אלע דרך ארץ, קען ער בעסער לערנען. אין די זעלבע וועג, ווען א גאנצע ציבור אידן האט נישט קיין עול מלכות, קענען זיי בעסער דינען דעם אייבערשטן.

אבער די בעסער איז נישט אז מען זאגט ווערטער. זיי זאגן פסוקים אין טעלעוויזיע. איך גלייב, איך ווייס נישט וועלכע גילוי אלוקות דאס איז. אפשר איז דאס, איך ווייס נישט. אבער ס'איז שוואך אין מעשים. איך זע נישט אז ס'איז א גרויסע תיקון. ס'זעט מיר אויס א חיצוניות'דיגע חיצוניות.

איך מיינן אז ס'מוז זיין אז ס'איז פארקערט. איך מיינן אז למשל, ס'איז דא זאכן וואס זענען חיצוניות, אבער איך פארשטיי וואס זיי זענען. יא, למשל, ס'איז דא א ישיבה... איך ווייס אפילו נישט צו ס'איז דא אזא זאך, יא, א ישיבה...

אין אנדערע ווערטער, וואס מ'זאגט... ער זאגט צוועלף חילוקים וואס ער זאגט. ער קען זאגן וואס ער וויל. די שאלה איז וואס ער טוט.

תיקון נפשו איז א תנאי, ס'איז זיכער אז מ'דארף אנהייבן פון די אייגענע נשמה, ווייל א מענטש וואס שטעלט זיך מיט זיך, הייבט ער זיך גארנישט אן. און דאס וואס דער בעל שם טוב זאגט אז מ'דארף קודם מקדים זיין תיקון נפשו לתיקון הכלל, דאס איז אמת, ווייל א מענטש וואס רעדט נאר פון די כלל, אזוי ווי דער מזרחי האלט פון די שיטה, מ'דארף קודם רעדן פון תיקון הכלל און נאכדעם פון תיקון הפרט.

אקעי, איך ווייס נישט. ניין, טאקע, ווייל דו כאפט די נקודה אז ס'איז דא אסאך תיקון הכלל און קודם, בסדר, מ'קען נישט צו שטארק אינטערעסאנט זיין צו קריטיקירן אנדערע אידן. איך מיינ צו זאגן, אבער ס'איז זיכער אז ער דארף קודם פארשטיין זיך אליינס און האבן עפעס א מדרגה אין תיקון נפש.

תיקון הכלל מאכט גרעסער תיקון הפרט

אבער נאכדעם איז דא א תיקון הכלל, און די תיקון הכלל מאכט גרעסער די תיקון הפרט אויכעט. די סדר וואס מ'גייט פראווען נאך משיח איז געקומען, אדער וואס מ'פראוועט היינט נאכדעם וואס ס'איז דא געוויסע חירות אין יעדער איינער, איז בעסער ווי די... ס'גייט זיין בעסער, נישט בעסער, איך ווייס נישט, מ'גייט מער טאנצן און זיך מער קאכן, איך ווייס נישט. עפעס גייט זיין בעסער, ס'גייט זיין מער ריעל.

קהל: וואס?

מגיד שיעור: אה, איך האב נאר געזאגט דאס בתור דזשאוק. מיר מאכן, זאג דו. ווייסט וואס, קענסט אונז נאכדעם זאגן. קוק די צעטל, איך האב נאר געברענגט לשונות, איך האב נישט געשריבן גארנישט אויף די צעטל, נאר פון אנהייב האב איך געמאכט אזא סיכום.

מסקנא: תיקון רוחני כללי און די אמת'ע נארמאליות ווען משיח וועט קומען

דער חידוש וועגן תיקון רוחני כללי

מגיד שיעור:

א ביסל א גרעסערע ענין. איך מיינ אז דו וואלסט... לאמיר נאר אויסרעדן עפעס איין זאך. וואס איז די מסקנא? וואס איז די מסקנא וואס איך בין אנגעקומען? אז בעצם, תורת החסידות זאגט אונז אז די רוחניות'דיגע סדרים און עולמות איז א חלק פון די רוחניות פון די כללי, און ס'איז א ראייה אז דו האסט א זאך וואס איז סוף כל סוף איבער אונז, וואס זענען די תקון העולם.

קהל:

און נישט?

מגיד שיעור:

ניין, איך האב נאר געזאגט, מיר האבן נישט גערעדט. איך האב גערעדט מיט איינעם אן עלטערע איד, און ער האט מיר איבערגעזאגט א קשר וואס ער האט געהערט מיט א ניגון פון די עלטערע אידן. וואס זאגט ער דארט? אז מ'קען האבן א לינק צו שבועות. ווייל וואס איז די פשט? ער פרעגט אונז וואס זאל זיין די בלוט'ן, וואס איז די טייטש א ריקע? ער פרעגט אונז וואס... ער פרעגט אונז וואס זאל זיין למשל מיט'ן איבערגעבן. ס'איז אבער נישט וואס מיר פלעגן עס קלארן מיט דעם, זיי זענען מיר און יעצט לעבן די וואדן. אבער ווען די קינדער פרעגן א שאלה, אזוי האבן זיי א תשובה, און אזוי זענען זיי זאלן האבן אן אנדערע דינג.

און איך האב נאר צוגעזאגט אז איך וויל לייזן נאר וואס נישט שפילן. שפילט איבער, שפילט עפעס וואס איז נאר א כלל. ניין, איך האב צוגעלייגט די זאך וואס איך האב אמת'דיג צוגעלייגט אין דער תשובה, וואס דער בעל שם טוב רעדט נישט וועגן דעם בכלל, אפשר קיינמאל אויף וואס איך ווייס, אבער ס'איז זיכער אמת'דיג דא א זאך וואס הייסט תיקון רוחני כללי, וואס הייסט גילוי רוחניות כללית.

דער דיוק פון משיח ביים בעל שם טוב

איך זאג אז ס'מוז אזוי זיין, ווייל ווען דער בעל שם טוב רעדט פון משיח, זאגט ער גלייך אז **משיח איז א דבר רוחני**, און ער מיינט נישט זאגן צוריק

גרופע, ער איז אויך א חלק פון די גאנצע וועלט, ער איז אויך א חלק פון די גאנצע פאלק, און אזוי ווייטער.

און אויב די... יא, אבער דאס זענען די קלייניקייטן. איך וואלט געזאגט אז אויב מען וואלט שוין געזאגט אזוי, איז אויב מען קען אויסהאלטן א ישיבה וואס דארט איז דא מער חירות, מען קען אמת'דיג, לאמיר זאגן, לערנען די תורה אדער פארשטיין געטליכקייט אין אן אפענעם אופן, נישט אז מען דארף א גאנצע צייט מורא האבן.

דער אייבערשטער'ס אמת'דיגע עבודה

לאמיר פארשטיין אזוי, דאס וואס דער אייבערשטער דארף אונז ראטעווען פון מיסילס איז א גרויסע צמצום, יא, דו וויסט? קען דאך זיין, דער אייבערשטער האט אסאך בעסערע זאכן וואס צו טון ווי אונז אויסצולערנען צו זיין אן עובד השם. איז אסאך מער ווי אז דער אייבערשטער, שומר ישראל, מאכט אז די מיסיל זאל נישט אזויפיל פאלן. אויב מען דארף דאס, וועט מען דאס נוצן, נישט? אבער ס'איז נישט אזא הויכע מדרגה.

די אמת'דיגע הבנה איז צו פארשטיין אז דער אייבערשטער מאכט אלע ביימער, איך ווייס נישט. וואס? אז די גאנצע וועלט וועט לערנען דעם אייבערשטן, דאס איז די גילוי אלקות.

קהל: יא, יא, אבער על ידי גוטס.

מגיד שיעור: ס'איז נישט אזוי ווי דו האסט געזאגט אין אנהייב אז יעדער איינער ביי זיך זאל דאווענען בעסער. ער זאל טאקע ביי זיך דאווענען בעסער, דרך אגב, די אמת איז אז ער זאל טאקע ביי זיך דאווענען בעסער, אבער ער וועט פילן אסאך בעסער אז ס'איז איינס מיט'ן שכן.

קריטיק אויף חיצוניות'דיגע גילויים

אין אנדערע ווערטער, איך, אזוי ווי איך האב געזאגט ביי מיין דרשה פון ראש השנה, וואס דו האסט מסכים געווען. יא, דאס הייסט, היינט ווען אונז רעדן פון אמונה, זאגן מיר פסח ביינאכט מ'רעדט פון אמונה, פון נסים, פון משיח וואס גייט געשען און וואס איז געשען און וואס געשעט, איז אלעמאל עפעס אזוי ווי, בסדר, די פרומע אידן גלייבן דערין, אבער ביבי גלייבט שוין אויך, ווייל ער האלט אז מ'וועט וואוטן פאר אים, אדער ער האלט אז מ'וועט פאר אים נישט וואוטן פאר אים, ח"ו. און ס'איז שוואכע מעשיות.

ווען ס'וועט זיין ווען משיח קומט, דעמאלט וועט מען דאס נישט דארפן, ס'וועט גיין שטיין אין די צייטונג. אין אנדערע ווערטער, ס'וועט זיין פשוט.

די אמת'דיגע עבודה — העכערע מדרגות

די אמת'דיגע עבודה איז צו גיין איין שלב ווייטער. מיר דארפן פארשטיין, סוף כל סוף, איך ווייס נישט, מיר דארפן פארשטיין א העכערע מדרגה. ס'איז אן עבודה, ס'איז דאך דא א בחירה, דארט וועלן מיר זיך דארפן מיטשענען. אבער אויף די פשוט'ע שלבים, עס זאל זיין פשוט.

ס'איז נישט פשט אז ס'זאל זיין פשוט ווייל וואס ס'שטייט אין צייטונג, די זכר וועגן די חיצוניות. ס'זאל זיין פשוט, ממילא אונז זאלן זיך נישט דארפן מיטשענען אויף דעם.

דער משל פון לערנען שפראך

אזוי ווי איינער האט נישט קיין פרנסה, דארף ער זיך מיטשענען. אזוי ווי איינער וואס קען שוין עברי, דארף ער זיך נישט מיטשענען אויף די שטייענדיגע טייטש, ער הייבט זיך נאר אן מיטשענען אויף די משמעות, וואס מיינט עס טאקע, יא? ער האט שוין דורכגעבראכן די שלב פון טייטש.

די זעלבע זאך, דאס וואס דער אייבערשטער מאכט זאל שוין מאכן קיין מיסל, דאס איז איין זאך, אבער איך זאג, ס'איז זייער א קליינע לעוועל, מ'דארף נאך א משהו אנקומען. אבער ס'זעט שוין...

קהל: יא, זיכער, ס'איז אלעמאל דא עבודה ווילאנג מ'לעבט, איך ווייס.

מגיד שיעור: אבער יא, דאס וואס איך וויל טענה'ן, דאס הייסט העלאת השכינה, דאס איז אסאך א גרעסערע מדרגה ווי תיקון נפשו.

תיקון נפשו קודם לתיקון הכלל — דער בעש"ט'ס סדר

די פרטיות'דיגע פארשטייט, דאס איז מיין דיוק. און וואס טייטשט משיח וועט קומען? ווען ער מיינט אויך משיח, מיינט ער אויך דער זעלבער משיח וואס נעמט די קיום.

דער כח פון קיבוץ — צוזאמקומען פאר עבודת השם

אזוי ווי א קיבוץ, אז מ'נעמט צוזאם אידן און מ'מאכט א פתחא בירא, אז ס'העלפט פאר עבודת השם. ס'העלפט ווייל יעצט איז דא א גרופע.

משל: די מעלה פון גיין צו א צדיק'ס בית המדרש

איינער האט מיר אמאל מסביר געווען, וואס איז די מעלה פון גיין צו א געוויסע צדיק וואס יענער דרייט זיך? וואס האט ער פון גיין אין זיין בית המדרש? אז ביי אים אינדערהיים פילט זיך מאדנע צו טון עבודת השם, ס'איז פארוואס, חורק, קומט נישט אריין. דארט אין בית המדרש זעט אויס א נארמאלע זאך. וואס טוט מען דארט מיט'ן אייבערשטן?

אזוי ווי א קיבוץ, אזוי ווי... איך מיינ אז דו זעסט דאך ווי מ'מאכט נישט, אז מ'נעמט צוזאם אידן און מ'מאכט א פתחא בירא, אז ס'העלפט פאר עבודת השם. ס'העלפט ווייל יעצט איז דא א גרופע.

ווען משיח וועט קומען — די אמת'ע נארמאליות

דאס איז א קשיא ביז משיח וועט קומען, ווייל דא איז א באנדע משוגעים, אמת. אבער דעמאלטס וועט מען נישט זיין א משוגע, דאס איז די גאנצע זאך.

מען וועט זיין נארמאל.

וואס הייסט נארמאל?

נארמאל הייסט ער איז מתאים למציאות, ער זעט דאס זעלבע וואס יעדער זעט. נישט נאר אז יעדער איינער גייט זען, דאס איז אן אנדערע זאך.

דאס וואס מען האט געמיינט אין די קשיא איז, אין די הוה אמינא, אז יעדער איינער האט זיין חסידות. א חסיד'ישער איד איז א סארט משוגענער, ער איז איינער וואס גייט אביסל קאפ אין וואנט ווייל ער איז בייז אויף זיינע מדות, דאס זענען יעדער איינער משוגע.

די איבערדריינג ווען משיח וועט קומען

ניין, איך זאג אז ער וועט נישט זיין משוגע. פארקערט, די חסיד'ישע אידן, די וואס זייער גאנצע קאלטקייט און אטימות וואס זיי קענען זיך פונאנדערגיין פון די וועלט, די "כל העולם כולו בעבורי נברא" אידן, זיי גייען זיין פורים ווען משיח וועט קומען, ווייל זייער גאנצע מעלה גייט נישט אויספעלן.

פארקערט, דעמאלטס וועלן זיי זאגן: "איך בין א נארמאלער מענטש. איך ווייס אז איך האב א באשעפער. אויסער דעם איז נישט קיין נארמאלער מענטש."

די אטעאיסטן וועלן זיין משוגע דעמאלטס.